

Elfogadták az országos évi medvekilövési kvótát

Komplex intézkedéscsomag kellene

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Fotó: Vajda György

Július 9-én sajnálatos módon egy medve megtámadott és széttépte egy 19 éves turista lányt a Bucegi-hegység egyik leginkább járt, Jepii Mici (Kisborókás) turistaösvényén. Barátjával a gerinc felé tartott, a medve az ösvényen utánaeredt, majd megtámadta, a szakadékba vonszolta és széttépte áldozatát. A támadást élőben „közvetítették” a 112-es sürgősségi szolgáltatnak. A helyszínre siető hegyimentők és a

csendőrök a medvét az áldozat holtteste mellett találták. Védte prédáját, és rátámadott a mentőalakulatra, így lelőtték. A lövést leadó csendőr ellen orvadászatért bünvádi eljárást kezdeményeztek.

Vajda György

(Folytatás a 7. oldalon)

Megkezdődött a maroszéki néptánc-tábor

Vasárnap 140 résztvevővel megnyitotta kapuit Jobbágytelkén a 26. alkalommal megszervezett maroszéki népzene- és néptánc-tábor.

4.

Könyv és vallomások Csép Sándorról

A szinte elviselhetetlen júliusi hőség ellenére szépszájú közönség gyűlt össze július 11-én, csütörtökön délután a marosvásárhelyi Bernády Házban, ahol a Kriterion Könyvkiadó idén megjelent Sorskérdéseink hordozója című kötetének volt a bemutatója.

5.

Argentína nyerte a Copa Américát

Argentína nyerte a labdarúgó Copa Américát, miután a vasárnapi döntőben 1-0-ra győzött Kolumbia ellen, Miami-ban.

10.

50% kedvezmény
nyugdíjasok részére
augusztus 31-ig!

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Artnális

Adócsalók digitális célkeresztben

Benedek István

Manapság egyre többet hallani a digitalizálásról, rendszerint pozitív felhanggal. De a technikai haladás nem mindig jár konkrét fejlődéssel is, mert a vadonatúj dolgokat lehet rosszul is használni, mindössze akarni kell.

Igy jár el manapság az adóhatóság, melynek a digitális számlázással és héabevallással kapcsolatos intézkedései minap az utcára vitték a könyvelőket. A digitalizálás vívmányainak hála, a hatóság most már rengeteg adatot kap mind a cégek közti forgalomról, mind a számlázásról. Szinte reális időben lát mindent, és így eredményesebben tud fellépni az adócsalók ellen. Elméletben. Mert a gyakorlatban az zajlik, hogy ha egy adott cég héabevallása nem talál a hatóság által látható adatokkal, akkor a különbségre a cég könyvelőjének magyarázatot kell adnia. Pluszmunka, gyakorlatilag feleslegesen, mert van egy sor törvényes lehetőség, ami eredményezhet ilyen eltérést. Emiatt mentek utcára az érintettek.

Mindeközben a haza lehetséges héabevételeinek mintegy harmada folyik ki az állam kezéből az adócsalókhöz, és a gyakorlatot látva a döntéshozók azon vannak, hogy ez ne is változzon. Mert ha a digitalizálás adta lehetőségeket arra használják, hogy a törvényes kötelességeiknek eleget tenni igyekvő cégekre vadásznak, akkor békén hagyják a törvény határát páros lábbal átlépőket. A technológiai fejlődés adta lehetőségeket úgy is ki lehetne (Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

17., szerda
A Nap kel
5 óra 47 perckor,
lenyugszik
21 óra 10 perckor.
Az év 193. napja,
hátravan 173 nap.

Isten éltesse!

Ma **ENDRE** és **ELEK**,
holnap **FRIGYES** napja.
FRIGYES: 19. századi névalko-
tás a frigy szóból a Friedrich név
magyarosítására. A Friedrich ger-
mán eredetű név, jelentése béke,
védelem + hatalmas, uralkodó.

IDŐJÁRÁS
Változókönyv
Hőmérséklet:
max. 38 °C
min. 19 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. július 16.

1 EUR	4,9655
1 USD	4,5555
100 HUF	1,2677
1 g ARANY	357,7186

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Ivóvízkutak Marosvásárhelyen

Marosvásárhelyen a hőségre való tekintettel ivóvízkutakat állítottak fel a Színház téren, a Rózsák terén, a Győzelem tér 3. szám alatt, a marosvásárhelyi várban, a Somostetőn, néhány lakónegyedbeli játszótéren és az összes piacon.

Korszerűsítik a Tutaj utcát

A marosvásárhelyi önkormányzat a Tutaj utca teljes körű felújítását tervezi, amelyre a helyi költségvetésből több mint 3,5 millió lejt különített el. A beruházás során felújítják az úttestet, kiépítik a járdát, kerékpársávokat alakítanak ki, felújítják és kiszélesítik a hidat.

Csak két forrás vize iható Marosvásárhelyen

A Közegészségügyi Igazgatóság elemezte a marosvásárhelyi források vízminőségét. Mindössze két forrás vize bizonyult ihatónak: a Moldva és Nyíres utcai forrásé. A Bodoni, a Constantin Romanu Vivu, a Predeal, a Székely Vértanúk utcai, valamint az 1848-as úti, a Segesvári úti, az 1918. December 1. út 27. szám alatt található és a szájsebészeti klinikánál lévő források vize nem alkalmas fogyasztásra, csecsemőknek és kisgyermeknek különösképpen nem ajánlott.

Kullancsirtás Marosvásárhelyen

A város zöldövezeteiben, közterületeken, parkokban ezekben a napokban elkezdődött a kullancsirtás. A műveletet este 10 és hajnali 4 óra között végzik. A polgármesteri hivatal felhívja a figyelmet, hogy a permetszerek nem veszélyesek a lakosság egészségére, ezeket az Egészségügyi Minisztérium jóváhagyásával használják. Mégis azt tanácsolják, hogy a légúti betegségekben szenvedők, gyermekek és idősek a permetezés alatt ne tartózkodjanak a szabadban.

Sok fürdőző volt a Vikendtelepen

Az elmúlt hét végén több mint 13 ezren látogattak el a marosvásárhelyi Vikendtelepre. A kánikulában hűsölni vágyók között kedvezményes jeggyel több mint 7800 gyerek, diák és nyugdíjas és közel 5500 felnőtt volt. A kimutatás szerint a látogatók több mint kétharmada nem Marosvásárhelyről érkezett, ez a város szabadidőközpontjának népszerűségét igazolja.

Helyi termékek vására

A Local Farmers' Market július 17-én, pénteken 8–19 óra között várja a vásárlókat a marosvásárhelyi Rákóczi lépcső alatti kisutcában. Az ízletes termékek között hentes- és tejtermékek, sajtok, mézek, lekvárok, szörpök, gyümölcslevek, pálinkák, borok, zöldségek, gyümölcsök, teák, továbbá kencék, ajándéktárgyak, olajok, zöldségek, édességek, ékszer-ek is találhatóak.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Dr. Ábrám Zoltán

Szeretettel emlékezünk dr. Bedő Károly egyetemi tanárra, a közegészségtan professzorára, aki pontosan százszentéves lenne. Brassóban született és érettségizett, majd Marosvásárhelyen avatták orvosá. Kezdetektől fogva az Orvostudományi és Gyógyszerészeti Intézet Közegészségtani Tanszékén tanított, másfél évtizeden át tanszékvezető professzorként. Kutatómunkája szorosán egybefonódott a Közegészségügyi Intézet tevékenységével, ahol munkacsoportot irányított. Tudományos közleményeiben, kötetekben, hazai folyóiratokban a néptáplálkozás és népegészségügy

Dr. Bedő Károly emlékére

kérdéseivel foglalkozott. Oktató, nevelő, kutató és tudományos munkássága eredményeképpen diákok ezrei, tudományos közlemények és könyvek, szakmai és emberi elismerések maradtak utána.

Tartalmas és boldog, szeretetteljes étellel áldotta meg a Fennvaló, miután a könyörtelen második világháborúban bombatámadás miatt árván maradt, és ő maga is megsebesült. A háborús repeszeket túlélve, hat évtizeden át kötötte az orvosegyetem lépcsőfokait, miután annak első évfolyamán orvosi diplomát szerzett. Egy lassacska le-
tűnt világ – és város – képviselőjeként, az orvosegyetem egyik doyenjeként a maga természete szerint olyan értéke-

ket képviselt, amelyek megtartása és lehetőségek szerinti továbbvitele a mi feladatunk, az őt követőké.

Tanítványaként, később munkásságának, tanszékvezetői szerepkörének követőjeként nem feledhetem sem a tízparancsolat, sem a hippokratészi eskü intelmét, miszerint tiszteld atyádat és anyádat, tiszteld tanítómestereidet. „Tanítóimnak megadom az illő tiszteletet” – hangzik az orvosi eskü szövege. A mesterek és a tanítványok közössége évszázadokon át végigkísérte az oktatás, a nevelés folyamatát, és csak kívánni tudom, hogy a mai tanítványoknak is legyenek mesterei! Olyanok, akiknek az emléke legyen áldott!

Vissza nem térítendő finanszírozás

Szociális szolgáltatások támogatására

A Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság tájékoztatja azokat az egyesületeket és alapítványokat, amelyek megfelelnek a 2005. évi 350-es sz. törvényben előírt feltételeknek, hogy július 26-án 14 óráig nyújthatják be pályázataikat szociális szolgáltatásokra vonatkozó vissza nem térítendő finanszírozás érdekében.

Az összfinanszírozási forrás a helyi költségvetésből elkülönített 675.000 lej. A pályázatokat Marosvásárhelyen a

Dózsa György út 9. szám alá, a Szociális Segélyezési Osztályra kell benyújtani. A vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó pályázati dokumentáció a marosvásárhelyi Szociális Segélyezési Osztály honlapján (dastgmures.ro) áll a pályázók rendelkezésére.

A pályázatokat a projektértékelő és -kiválasztó bizottság bírálja el július 29-e és augusztus 23. között – tájékoztatott Moraru Andreia Ligia ügyvezető igazgató. (szer)

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Metropolisz termékek piaca

A Metropolisz Övezet Egyesület megszervezi a Metropolisz termékek piacát, amelyre július 18-án, csütörtökön kerül sor 10 és 18 óra között a Liget parkolójában. A piac különlegessége, hogy kizárólag a vásárhelyi metropolisz-övezet termelői kínálják majd portékáikat. Ez az esemény kiváló alkalom megismerkedni helyi termékekkel, friss zöldségekkel, gyümölcsökkel, házi készítésű élelmiszerekkel és kézműves termékekkel egyaránt.

A Metropolisz termékek piaca nem csupán egy egyszerű vásár, hanem egy közösségi esemény, ahol a vásárlók találkozhatnak a termelőkkel, közvetlenül tőlük szerezhetik be a legjobb minőségű termékeket, és támogathatják a helyi gazdaságot.

A piacon a vásárlók falatozhatnak is, egy szakács ugyanis ízletes fogásokkal lepi meg a résztvevőket a helyi termelők által kínált alapanyagokból.

Forgalomelterelés a vasúti átjáró javítása miatt

Július 22-éig Marosvásárhelyen a Tamás Ernő és a Harcsa utca kereszteződésében lévő vasúti szakaszon javítási munkálatok zajlanak.

A gépjárműforgalmat alternatív útvonalakra terelik az alábbiak szerint: a Sziget utca felől a Harcsa utcán a Szabadság utca felé kell kihajtani; a Mátyás király tér – Tamás

Ernő utcai körforgalomtól a Cuza Vodă utcára; a Szabadság utcából a Harcsa utca felé a Sziget utcán az Újgát utcára lehet kijutni. A teherforgalmat más elkerülő útvonalakon is elterelik. Vezessenek óvatosan és tartsák be a közúti jelzéseket! – kéri tájékoztatójában az önkormányzat.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Nincs veszélyben az áramellátás biztonsága

Sebastian Burduja energiaügyi miniszter hétfőn kijelentette, hogy a Transelectrica és az országos villamosenergia-rendszer diszpécserszolgálatának szakemberei, valamint az elosztóhálózat-üzemeltetők biztosították arról, hogy az országos villamosenergia-rendszer (SEN) egyensúlyát nem fenyegeti veszély a kánikula miatt, és nem áll fenn a nagy területeket érintő általános üzemzavarok kockázata.

Sajtótájékoztatóján Burduja beszámolt arról, hogy részt vett a tartós hőség miatt összehívott nyári parancsnokság ülésén, amelyen tapasztalt szakemberek elmondták, bár példátlan ez a hosszan tartó, rendkívül szélsőséges hőhullám júliusban, nincs veszélyben a lakossági áramellátás.

„A transzformátortelegeket és más berendezéseket gondosan karbantartják, és a terepen tartózkodó szerelőcsapatok gondoskodnak a meghibásodások lehető leggyorsabb elhárításáról. Teljes mértékben megbízom a Transelectrica és az országos villamosenergia-rendszer diszpécserszolgálatának szakembereiben, az elosztóhálózatok üzemeltetőiben. Mind-

annyian biztosítottak arról, hogy az országos villamosenergia-rendszer egyensúlyát nem fenyegeti veszély, és nem áll fenn a nagy területekre kiterjedő általános üzemzavarok kockázata” – jelentette ki a miniszter.

Burduja szerint a tárcaközi ülés másik napirendi pontja az energiatermelésre és -fogyasztásra vonatkozott. Annak a lehetőségeit keresték, miként tudnák növelni a belföldi termelés mértékét, hogy ezzel arányosan csökkenjen az import. Az utóbbi napokban sikerült mintegy 400 megawattal növelni a termelést, de további lehetőségeket keresnek.

A vízierőművek termelésének növelését is számba veszik, figyelembe véve, hogy az aszályos időszak ellenére a víztározó tavak töltöttségi szintje 80 százalék felett van.

A miniszter felhívta a figyelmet arra, hogy azért vagyunk abban a helyzetben, hogy „50 megawattot keresünk itt, 200 megawattot ott”, mert az állam évtizedekig nem fektetett be az energiaágazatba.

A tárcavezető beszámolt arról is, hogy a Transelectrica elhalasztott bizonyos hálózati munkálatokat, hogy a rendszer teljes kapacitáson működhessen. (Agerpres)

Németh Zsolt:

„Jobb pályán” az idei Tusványos mottója

„Jobb pályán” a mottója az idei Tusványosi nyári szabadegyetemnek, amelyet július 23-28. között tartanak.

Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke, a szabadegyetem alapítója a keddi budapesti sajtótájékoztatóján elmondta: nagyon fontosnak tartják a mostani politikai körülmények között is azt az elvet, hogy jobb párbeszédet folytatni, mint konfrontációba bocsátkozni. Tusványos fő ereje, hogy mindig is a kooperáció, a párbeszéd és nem a konfrontáció, a monológ volt a sajátja – állapította meg.

Úgy látta, rég volt olyan nagy szükség a gondolkodásra, a politikai kérdések elemzésére, mint most.

Németh Zsolt az orosz-ukrán háborút politikai korszakhatárnak nevezte, kiemelve: a háború és béke kérdése meghatározza a következő évtizedeket, a politikai, közéleti kérdések mellett a gazdaság jövőjét is.

A fideszes politikus a magyar miniszterelnök „békemisszióját” már most sikeresnek nevezte.

Egyedülálló az a visszhang, amelyet a békemisszió kiváltott, és érzékelhető a trendfordulat a békenarratívákban. Egyre erőteljesebb visszhangot kap, hogy nem lehet katonai megoldásban gondolkodni, hanem diplomáciai megoldásra van szükség – hangsúlyozta, rámutatva: a „békemisszió” fontos állomása lesz Tusványos, ahol szombaton mond beszédet a kormányfő.

A külügyi bizottság elnöke kiemelte: a béke gondolata önmagában nem elég, a megvalósulása azon múlik, van-e megfelelő politikai erő és befolyás. A Patrióták Európáért frakció megalakulása egyfajta fordulatot jelez Európában, hosszú ideje „benne van a levegőben” a nemzetközi jobboldal megerősödése, és

ez nem is lehet vita tárgya az európai parlamenti választások függvényében – mondta. Az új frakció feladatának nevezte a közösségi, nemzeti és egyéni alapjogok védelmét. A tömörülés az Európai Parlament harmadik erejévé, „élcsapattá vált” – vélte. Fontosnak tartotta, hogy az új frakcióban az általános alelnöki posztot Gál Kinga tölti be.

A magyar uniós elnökséggel kapcsolatban különösen fontosnak nevezte, hogyan tudnak Magyarország arculatán javítani, szembeszállni a Magyarországot sújtó elítélésekkel, amelyek a magyar politikát érintik.

Jelezte: elmondják majd, hogy a tűzszünetre vonatkozó javaslatuk nem szolgál orosz érdeket. Szemben Olaf Scholz német kancellár kijelentésével, nem az ukrán kapitulációt célozzák, hanem az esélyt arra, hogy Ukrajna szuverén, demokratikus országgá válhasson – mondta. Úgy látják, ennek esélyei a háború elhúzódásával napról napra romlanak.

A jövő tervezését illetően hangsúlyos helyen említette a határon túli magyar közösségeket. Ahogy Európában, úgy itt, a térségben is szeretnék, ha az életminőség javulna, aminek nagyon fontos része a kisebbségi jogok biztosítása. A magyar elnökségi prioritások között kiemelte a kulturális sokszínűség és örökség védelmét célzó pontot.

Kitért arra is, hogy választási év kellős közepén vannak, Romániában parlamenti és elnökválasztást tartanak még az év folyamán. Elkötelezték az erős magyar képviselő megőrzése mellett – hangsúlyozta, és célként jelölte meg, hogy meg tudják védeni az etnikai alapon szerveződő politikát a külhoni magyarság számára. Ezt a típusú politizálást jelentős támadások érik, de nem hajlandóak kompromisszumot kötni –

rögiztette Németh Zsolt. Felidézte, hogy 1990-ben még Bálványosföldön rendezték meg az első szabadegyetemet és fesztivált, amelyet hét évig tartottak azon a helyszínen. Ezután költöztek át Tusnádfürdőre, de lassan azt a helyszínt is kezdik kinőni – jegyezte meg, hozzátéve: a helyszínek óriási a vonzereje, a Kárpát-medence egyik legszebb üdülőhelye. Kötetlen körülmények között van lehetőség az eszmecsere az anyaországiak, a határon túliak és az európai fiatalok között.

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Szövetség alelnöke arról beszélt, hogy ők nem sokat változtak az elmúlt 33 évben, de a világ annál inkább. A Jobb Pályán mottóról szólva kiemelte, sokan temetik a politikai pálya jobb- és baloldalra történő felosztását, de ők mégis ragaszkodnának hozzá. Az alapítók meghatározott értékrend alapján gondolták végig Tusványost, s mindig a jobbra törekvés jellemezte a szervezők munkáját – mondta. A politika feladatának nevezte, hogy a nemzetpolitikai kérdéseket napirenden tartsa, úgy látta, ez sikeresen megvalósult.

Ilyen gazdag programmal még nem készültek – mondta, a többi között kiemelve – az olimpiához kapcsolódva – a sporttal kapcsolatos rendezvényeket.

Tárnok Mária magyarországi főszerző, a Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány kuratóriumi elnöke ismertette: ezer előadó lesz jelen a nyári egyetemen, amelyet 76 partnerrel közösen 34 programhelyszínen, 300 szervező közreműködésével készítettek elő.

Jelezte: kedd este megnyílik az online regisztrációs felület, szombatra külön regisztráció lesz, amelyet a honlapon lehet megtenni. Négy óra előtt a belépés ingyenes a tábor területére – közölte. (MTI)

Ország – világ

Robbanás egy maroszentgyörgyi lakóházban

Robbanás történt kedden délután egy maroszentgyörgyi lakóházban. A Maros Megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség először arról tájékoztatót, hogy sérültek is lehetnek a romok alatt, későbbi közlésük szerint szerencsére nem találtak áldozatokat, és a lakóház sem rongálódott meg súlyosan. A robbanás egy kétemeletes, 200 négyzetméteres házban történt. A pontos okot lapzártakor még vizsgálták, de feltehetően gázzszivárgás miatt következett be a robbanás.

Tömeges ételmérgezés Herkulesfürdőn

Egy 44 tagú magyarországi turistacsoport, egy idegvezető és két buszsofőr került kórházba ételmérgezési tünetekkel, miután herkulesfürdői szálláshelyükön ettek – közölte kedden az Adevarul hírportál. A lap szerint hétfő reggel szállították az orsovai városi kórházba az első 12 – gyomorfájásra, hasmenésre és hányingerre panaszkodó – magyarországi beteget. Délután azonban megérkezett a turistabusszal a magyarországi csoport többi tagja is, hasonló, ételmérgezési tünetekkel. Ellátásuk érdekében a kórház teljes személyzetét riasztották, és otthonról is behívták az orvosokat. A betegek közül négyenél jelentkeztek súlyosabb tünetek, végül azonban egyikük sem szorult tartós kórházi kezelésre, így valamennyien visszatérhettek herkulesfürdői szálláshelyükre. Az orsovai kórház jelentette az esetet az egészségügyi minisztériumnak, a Krassó-Szörény megyei tisztiorvosi szolgálat pedig vizsgálatot indított az ügyben, hogy kiderítsék a megbetegedések okát. (MTI)

Ügyvivő kabinet alakul a leköszönő francia kormány

Gabriel Attal francia miniszterelnök és kormánya lemondását kedd este elfogadja Emmanuel Macron államfő, akinek pártja alulmaradt az előrehozott nemzetgyűlési választások július 7-i második fordulójában, de a leköszönő tárcavezetők a helyükön maradnak ügyvivő minőségben még néhány hétig, feltehetően a párizsi olimpiai játékok (július 26. – augusztus 11.) végéig – közölték kormányzati források a keddi kormányülést követően. Emmanuel Macron kezdeményezésére a kormány először ült össze a választások óta, és egyben az utolsó alkalommal. A köztársasági elnök kedden köszönetet mondott a minisztereknek, Gabriel Attal pedig kifejezte háláját a kormánytagoknak és az államfőnek a bizalomért, amit az elmúlt hónapokban élvezett. (MTI)

Adócsalók digitális célkeresztben

(Folytatás az 1. oldalról)

használni, hogy a rendelkezésre álló adathalmazból szűrjék ki a gyanús eseteket, és gyorsabban lépjenek fel ezekben az ügyekben.

Késég ne legyen, ha a sarki kisboltos, akitől veszünk két flakon üdítő nedűt az aszfaltaszaló hőségben, és nem ad velem számlát is, akkor szabályt sért. Adócsalást követ el, amiért a törvény értelmében büntetés jár. Csakhogy az államtól eurómilliárdok folynak el évente. Akkora nagyságrendű összegeket nem a kisboltosoknál kell keresni. Hanem a nagymenőknél, akik nem két flakon nedűt, hanem mondjuk húszkamionnyit adnak el, és nem hibázzák el a papírmunkát, mert nem is fásarsztják magukat vele. Se számlával, se adóbevallással. Ahelyett, hogy ilyen pórnépnek való munkával pepecselnének, leadják a jutalékot valamelyik koalíciós pártkasszába, és megy az üzlet tovább. Majd a hatóság valamelyik kisboltost elkapja, bőszen kikiáltja adócsalónak, ha úgy alakul, még a tévéhírekben is megmutatják, hogy lássuk, ők aztán harcolnak az adócsalás ellen. Ha tényleg akarnának, akkor a digitalizálás vívmányai lehetővé tennék, hogy több energiát fordítsanak az adócsalás elleni érdemi fellépésre. De ehhez a technológiánál fontosabb dolgok, akarát és szemlélet kell lenének.

Roberta Metsola az EP új elnöke

Tegnap kezdődött a júliusi strasbourgi plenáris ülés, amelyen az első fontos döntés már megszületett. Az EP-képviselők Roberta Metsolának szavaztak bizalmat 562 szavazattal. A vezető pozícióért Roberta Metsola és Irene Montero indult.

A régi-új elnök beszédében az elkövetkező időszak célkitűzéseire hívta fel a figyelmet.

„Biztosítanunk kell, hogy a politikánk ne csak működjön, hanem jól működjön a fiatalok, a családok és a gazdaság valamennyi területén. Közös felelősségünk, hogy egy jobb Európát hagyjunk magunk mögött, mint amelyet kaptunk. És mi így fogunk tenni, egy olyan Európát fogunk létrehozni, amely biztonságot ad az embereknek, és nem enged a szomszédságunkban élő diktátorok expanziós álmainak; amely legyőzi a még mindig fennálló hibrid fenyegetéseket, amely megvédi

stratégiai autonómiánkat, amely fenntartja a békét, s amely megérti, hogy a fenyegetés, amellyel szembenézünk, nagyon is valós” – mondta Roberta Metsola, majd hozzátette: ez már nem pártpolitikáról szól. „Európa a remény. Európa mindannyiunk. Európa maga a válasz.”

Az új elnök két és fél éven át vezeti majd az Európai Parlamentet. Az elnök irányítja az intézmény tevékenységét, vezeti a plenáris üléseket és elfogadottak nyilvánítja az unió költségvetését. A nemzetközi kapcsolatokban a többi uniós intézménnyel szemben az elnök képviseli a parlamentet. (mózes)

Megkezdődött a marosszéki néptánc tábor

Vasárnap 140 résztvevővel megnyitotta kapuit Jobbágytelkén a 26. alkalommal megszervezett marosszéki népzene- és néptánc tábor.

Gligró Róbert László

A szervezők folyamatosan hangsúlyozzák, hogy ez a tábor erdélyi akar lenni, ezért idén a legtöbben (a résztvevők fele) Erdélyből érkeztek, a többiek többnyire magyarországiak, néhányan pedig a világ többi pontjáról – Finnországból, Angliából, Portugáliából, Szlovákiából és a távoli Japánból – jöttek.

A héten a kezdőknek nyáradmenti táncokat oktatnak, a haladók-

nak mezőmadarasit és nyáradmagyarosít, vajdaszentiványit az „inyenceknek”, mindennap van népdal- és népi hangszeres oktatás, neves szakemberek tartanak előadásokat, érkeznek vendégegyüttesek, zenekarok, továbbá színes kiegészítő programok, filmvetítés, képkiállítás (Katyi Antal munkáiból), vetélkedők és kirándulás is vár a résztvevőkre.

Az idei tábor különlegessége, hogy 110 évvel ezelőtt gyűjtött népdalokat Jobbágytelkén Bartók Béla, ezek között van három (Erdő, erdő, erdő, A malomnak nincsen köve, Már minálunk babám), amelyek körüljárták a világot, és szinte minden magyar ember ismeri őket. Ennek

állít emléket az iskola előtt tíz évvel ezelőtt elhelyezett kopjafa, amit szerdán megkoszorúznak. A szakmai előadások közül kiemelhető Szalai Zoltán *Bartók és Kodály hagyatéka – az ősi magyar népdal* címmel, Barabás László visszatérő előadó az erdélyi pünkösdi népszokásokat mutatja be, míg a hét különleges meghívottja, Kádár Elemér a táncmozgalmat vizsgálja meg a *Szálljon vissza a páva a helyére!* címmel. A szombat esti zárógálán a Bekecs Táncszínház lép fel ünnepi folklorizmussal – ismertette a programot lapunkkal Puskás Attila Barna főszerző.

Az előző 25 évben minden megnyitón a helyi hagyományörző néptánc együttes lépett fel, az idei volt az első alkalom, amikor ez elmaradt – nem tudni, hogy a kánikula vagy a foci-Eb-döntő miatt, esetleg más okból, ezért a közönség is kisebb számú volt az idén. A Magos együttes ráhangoló muzsikája és Vincze Csilla konferálása mellett *Barabási Ottó*, Székelyhodos község polgármestere arra hívta fel a figyelmet, hogy a tánc, az ének olyan, mint az anyanyelvünk, évezredek társa a magyar nemzetnek. A magyar néptánc gyakorlása vagy csak annak szeretete is egy különleges közösség tagjává emeli az embert. Ahhoz, hogy a magyar kultúra ezen ága továbbra is megmaradjon, szükség van az idősek értékátadására és a fiatalok értékmegőrzésére, tanulására – fejtette ki az előljáró Puskás Attila Barna felszólalásában

Esténként tánc házába várnak mindenkit

Fotók: Török Attila

visszaemlékezett arra, hogy amikor ezt a tábort Jobbágytelkére hozták, az a hír járta a faluban, hogy ötévre tervezték, de az elmúlt 25 év után most benne merült fel a kérdés, hogy lesz-e újabb negyed évszázad. Ilyenkor, aratás idején érdemes foglalkozni azzal, hogy milyen a termés, van-e gyümölcse az eddigi munkának.

Kérdésünkre, hogy mennyire elégedettek a mostani szervezési feltételekkel, Puskás Attila elmondta: a kultúrotthon felújítása után kétség-

telenül sokkal jobbak az adottságok, de még mindig nem tökéletesek. Amennyi pénzt befektettek, jobban ki lehetett volna használni a helyiségeket, ha átgondoltabb lett volna a tervezés. A kultúrotthon nem kimondottan tánc céljából épült, ezért nem „üzletkímélő” a padlózat, a színpad is magasabb lett. Megértik, elfogadják ezt, hiszen a tánc tábor csupán egy hétig zajlik a faluban, az év többi részében más rendeltetése is van az épületnek.

Nemcsak néptáncot, hanem népdalokat is tanulnak, és hangszeren játszanak itt a hét folyamán

Grünstein Miklós a nagy hazatérők közé tartozik. Pár évesen, a holokauszti iszonyától menekítve élte át 84 esztendeje – minden bizonnyal – legnagyobb veszteségét, ezt követték a férlarvaság szenvedései, majd évtizedek múlva, már felnőttként egy baleset feketítette el újra körülötte a világot, hogy aztán nem sokkal a rendszerváltás előtt egy merész – és ezúttal szerencsés – fordulat írja át ismét számára az életet. 33 év és három hónap után költözött haza Svédországból, és ifjú világutazókat meghazudtoló lelkesedéssel vallja: az ő szemében Marosvásárhely Erdély Barcelonája. Pedig nem itt jött a világra, a történetéből kirajzolódó időlánc mégis leginkább ide köti.

– 1940. január 6-án születtem Gyergyószárhegyen – kezdi a letelejtől a gazdagon kanyargó életút felvázolását modern otthona tágas nappalijában, az értékes festményekkel behatárolt térben. – Édesanyám, Oláh Zsófia, a község közjegyzőjének lánya, 1939-ben kötött házasságot édesapámmal, Grünstein Sándorral, aki zsidó származása miatt rövid idő múlva munkaszolgálatos lett a szárhegyi fagatarnél. Anyám katolikus volt, de át kellett térjen a zsidó vallásra, apám családja ugyanis csak így egyezett bele a házasságba. Két húgom született, a nagyobbik, Éva 1941 februárjában, a kisebbik, Mária-Kamilla 1943 márciusában, már egyhűk sem él. 1944 szeptemberében egy tehervonatban menekültünk Magyarországra felé édesanyámmal, az anyai nagyanyámmal és a két húgommal. Anyám egy fél zsák kenyeret hozott magával, egy dobozban pedig a családi ékszereket, azoknak a menekülés alatt nyomuk veszett. A szerelvényt a maroshévi állomás előtt egy orosz hadirepülőből érte támadás. Nagyanyám több más utastárral együtt azonnal életét vesztette. A mozdonyvezetőt is eltalálta egy lövedék, így a fűtő vezette tovább a vonatot. Édesanyám súlyosan megsérült, egy golyószilánk került a gerincébe. A vonat Marosvásárhelyre hozott minket. A Köteles Sámuel utcai légvédelmi pincehelyiségbe kerültünk, oda, ahol később a régi szülészeti létesült. Édesanyám néhány nap múlva elhunyt, a katolikus temető szélén egy jeltelen sírba temették. A

húgaimat és engem egy hét múlva egy másik szerelvényrel az osztrák–magyar határig vittek több zsidó gyermekkel együtt, akiknek a szüleit már korábban valamelyik haláltáborba szállították. Számunkra is ez lett volna az úti cél, a magyar ellenállás azonban leállította a vonatot, és magyarországi településekre irányított át minket, gyermektelen családokhoz. Én Csomára kerültem egy kosárfonó asszonyhoz, akinél gyakran kellett kukorica- vagy borsószelemen térdelnem, Éva húgomat Dörben, Mária-Kamillát szintén Csomán helyezték el, egy másik családnál. Édesapám 1945. június 9-én szabadult a munkaszolgálatból, és egy gyergyószentmiklósi illető segítségével megtalált minket, majd egy viszontagságos utazás során haza is vitt.

Édesanyja elvesztése mély nyomot hagyott Miklós lelkében – a mai napig úgy éli ezt meg, mintha valamelyik végtagja hiányozna –, a megrázkódást pedig a házhoz asszonyt kereső család fő próbálkozásai eredményeként egymás után két mostohaanya rémuralma követelte.

– Nemegyszer mentünk a húgaimmal kézzel foltosan vagy véres fejjel az iskolába, ezt az oktatóink is észrevették. A társaink a családnevünk és a férlarvaságunk miatt ki-közösítették, leírhatatlanul nehéz időszaka volt ez az életünknek. A lelki szenvedés mellett ott volt a fizikai is, éhezünk és fázunk a háború utáni években, a tanteremben ugyanis télen olyan hideg volt, hogy a tinta belefagyott a tintatartóba – idézte fel vendéglátóm gyermekkorra megpróbáltatásait. Mivel Grünstein Sándort 1952-ben Besztercére helyezték ki mint könyvelőt, Miklósék is ott járták ki az iskolát, különösen kemény szívű második mostohájuk is odavalósi volt.

1960-ban új, „angyalbőrös” időszak kezdődött a fiatal ember életében.

– Közép-Oltániába, Slatinára vittek katonának. Összesen 27 hónapig viseltem az egyenruhát, a kubai rakétaválság miatt

A túlélő álmai

ugyanis eltolódott a leszerelés ideje. A katonaság alatt többször küldtek külföldi gyakorlatra – Bulgáriába, Oroszországba, Kelet-Németországba. Miután elvégeztem egy technikumot, az egész hadosztály gépjávitó műhelynek lettem az egyik alkalmazottja, emellett a táborkok sofőrje is voltam. A műhelyben reggeltől estig dolgoztunk, ugyanis naponta legkevesebb egy, leg-több öt kamiont kellett megtölteni öt-tíz tonnás autó- és tankalkatrészekkel.

A katonaság után Miklós 1963-tól 1978. augusztus 31-ig a marosvásárhelyi parancsnokságon dolgozott mint gépész. Közben 1965-ben családot alapított, a felesége két fiúgyermekkel ajándékozta meg, a nagyobbiktól azóta három unokája is lett.

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

– A hetvenes évek végén felszólítottak, hogy változtassam meg a családnévem, legyenek mondjuk Pogyegek. Nem egyeztem bele. 1978 augusztusának utolsó napján aztán elütött egy autó. Koponyatöréssel és egyéb súlyos sérülésekkel szállították kórházba. Károsult a központi idegrendszerem, az arcom és a koponyám sérülései miatt több hónapot töltöttem különböző marosvásárhelyi kórházakban. Évekbe telt, mire talpra álltam, de a lakásomon kívül sehol sem tudtam tájékozódni. Öt hónappal az úgynevezett baleset után betegnyugdíjaztak. Nagyon kevés járandóságot kaptam az államtól, pedig a fő-törzsrőrmesteri rangom alapján jóval több illetett volna meg. A négytagú családomat így borzasztóan nehéz volt eltartanom, ezért 1989. június 23-án legális útlevelemmel, a feleségem rokonainak meglátogatása ürügyén kimentem Svédországba, és „elfelejttem” visszajönni. A későbbiekben a családom is utánam jött.

– Milyen világ fogadta kint? – kérdeztem.

– Kezdetben nagyon biztató volt minden. A rokonság segítségével bekerültem a helyi nyilvántartásba, augusztustól decemberig pedig svéd nyelvtanfolyamra jártam. 1990

januárjában már munkaszerződésemmel volt a Gislaved nevű településen, egy műanyagfröccsöntő gyárban. A megerőltető, mind-egyre új feladatokkal nehezített munka miatt azonban egyre gyakrabban tört rám a depresszió, és szívrohamaim is voltak. Öt és fél év múlva állást váltottam, Anderstorpban kezdtem dolgozni három műszakban. Mivel ezután a depresszióm súlyosbodott, egy ismerősöm biztatására Eksjö városába költöztem, és ott egy fémmegmunkáló üzemben kezdtem dolgozni.

Miklóst a későbbiekben sem kerülték el az egészségi problémák, 2019 novemberében cukorbetegséggel diagnosztizálták, közben a látása is megromlott, a szürkehályog miatt a mai napig homályos. A pontot az i-re egy alkoholist szomszéd tette fel, akinek a zajongása miatt a pihenésről is le kellett mondania. Ez is közrejátszott abban, hogy végül engedett a hazatérés régóta ébredező vágyának. Itthon minden nehézség és fizikai korlát mellett úgy érzi magát, mint „hal a vízben”.

– Hűsz szakmát birtoklok, és nyolc hobbi van – árulja el szellemi kincseit egyetlen lélegzetvétellel a kívülről törekenynek látszó, számtalan műtéten átesett, mégis különös belső erőt sugárzó férfi, akinek élet-története messze túlnő e rovat terjedelmén. A számomra legfontosabbat – a szabadidős tevékenységek sokféleségét – azért mégsem hallgathatom el.

– Aforizmákat, mottókat írok, naponta többet is, és vicceket is kitalálok. Emellett örömmel fotózom a város régi épületeit. A videofelvételek készítése is a kedvenc időtöltéseim közé tartozik. Egykori kollégákkal és külföldi barátokkal, ismerősökkel is tartom a kapcsolatot, szombatonként pedig a zsidó hitközség tagjaival találkozom – sorolta Grünstein Miklós a számára kedves programokat. Beszélgetésünk alatt az ösztönös ajándékozó – önmagából is adni akaró – nyíltsága, nagylelkűsége áradt minden szavából, gesztusából, és ezt sugallták a későbbiekben küldött telefonos üzenetek, képek, videók is. Mindebből valamiért az alábbi gondolatfözlány maradt meg bennem a legélesebben: „az álmaim nagy részét szívesben észlelem”.

Sorskérdéseink hordozója

Könyv és vallomások Csép Sándorról

A szinte elviselhetetlen júliusi hőség ellenére szépszájú közönség gyűlt össze július 11-én, csütörtökön délután a marosvásárhelyi Bernády Házban, ahol a Kriterion Könyvkiadó idén megjelent Sorskérdéseink hordozója című kötetének volt a bemutatója. A könyvben a feleség és harcostárs, Albert Júlia színművész emlékezik – közös barátok, kortársak, volt munkatársak visszaemlékezéseit felidézve – a közismert rádiós és televíziós személyiségre, Csép Sándorra.

Bodolai Gyöngyi

Igazi sztár volt

Szabó Gyula, a Kriterion Könyvkiadó igazgatója által vezetett könyvbemutatón Simonffy Katalin, a volt televíziós munkatárs foglalta össze bevezető beszédében a közismert rádiós és televíziós személyiség, a tanítómester, a jó barát és az ember legfontosabb jellemvonásait, amit a következőkben a jelen lévő munkatársak egészítették ki, tettek árnyaltabbá, a saját szemszögükből emlékezve a bemutatott könyv főszereplőjére. „Nem túlzás azt állítani, hogy Csép Sándor igazi sztár volt, egyike a legkedveltebbeknek, és aki követte a hetvenes évektől a bukaresti magyar adást vagy hallgatta a Kolozsvári Rádiót, bárhol felismerte arcáról, jellegzetes zengő hangjáról”...

„Örök érvényű emberi értékekből merített, amikor lelke mélyéig »népben és nemzetben« gondolkodva írt, szerkesztett, közösségi fórumokon hallatta szavát és eszeledett. Kellő tudásra, önismeretre, lelkierőre és nem utolsósorban az Istenbe vetett nagy hitre alapozva kereste és találta meg vállalt sorsának irányát a történelmi Erdélyben és a Kárpát-medencében. Zavaros, értékvesztett időkben honismereti, történelmi, s ahogy ő nevezte »jellemvetékedőket« szervezett a fiatalok számára. Ha csak a sokak által ismert, a kalotaszegi egyházról szóló *Egyetlenem* című dokumentumfilmet hagyta volna örökül, és a belőle kinövő *Áldás, népesség* mozgalomnak a drámai népességfogyást megállító jövőképet, azzal is teljes lenne a leltár.”

De ugyanakkor Csép Sándor önzetlenül volt alkotótárs, segítőkész kolléga, akire felnéztek fiatal munkatársai, és akiket szívesen segített, ha ötletre, tanácsra szorultak. Csép Sándor részt vett a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének (MÚRE) megalakításában, kezdetektől az igazgatótanács tagjaként, majd a becsületbíró elnökeként, és két mandátum során öt választották meg az egyesület elnökévé – hangzott el a bevezetőben.

A művészi élményt két jól ismert zenemű előadása fokozta és foglalta keretbe.

Vers és zene

Bartók Béla *Este a székelyeknél* és Kodály Zoltán *Kállai kettőse* Csép Sándor leányának, Dénes An-

nának, a kolozsvári Transilvania Állami Filharmónia hegedűsének és Horváth Editnek, a kolozsvári Gh. Dima Zenekonzervatórium zongoratanárának a meghatározó előadásában hangzott el.

„Az volt hazám, ahogyan éltem, haza a magasban s a mélyben...” – hangzott el *Albert Júlia* színművésznő meghatározó előadásában olyan verssorokkal együtt, amelyek a költészet „metanyelvén” a volt férjjel közösen megélt korszak hangulatát, szellemiségét, útvesztőit, nehézségeit és szépségeit elevenítették fel Csép Sándor legkedvesebb verseinek egymásba fűzésével. A szerzők – Szilágyi Domokos, Szócs Géza, Farkas Árpád, Hervay Gizella, Balla Zsófia, Egyed Emese, Székely János, Kányádi Sándor, Király László, Csávossy György – nemcsak kollégái, ismerősei, esetleg filmalanyai voltak, hanem legközelebbi barátai is, akik verset dedikáltak neki.

Csép Sándor és Bodor Pál barátsága

A továbbiakban Szabó Gyula műsorvezető arra kérte a jelen lévő – elsősorban a volt bukaresti – munkatársakat, hogy Csép Sándorral kapcsolatos személyes emlékeiket osszák meg a hallgatósággal a bukaresti televízió magyar adásánál töltött évekről. Ezúttal olyan történetekre volt kíváncsi a kiadó igazgatója, amelyek „elindítják az utat Csép Sándor felé”. Szabó Gyula elsősorban a két nagyon különböző ember, Csép Sándor és Bodor Pál, a magyar adás főszerkesztőjének barátságáról érdeklődött, felelevenítve az Ágyán történeteket, ahol Csép lelkes édesapja az 1944-es frontátvonuláskor megvédte a román földműveseket a magyar parancsnok bosszújától. Ez a tette segítette az édesapán is, akit az államosításakor kuláklisra tettek, az aradi börtönbe zártak, és családjával a Bărăganba akarták kitelepíteni, amitől az ágyatelepi földművesek levele mentette meg. Amikor a Román Rádió és Televízió elnökének Bodor Pál Magyarországra utazásuk során elmesélte az ágyai eseményeket, és hozzátette, hogy annak a papnak a fiát nem akarják felvenni a televízióhoz, az elnök

Csép Sándor emlékeztető

Sorskérdéseink hordozója

Kriterion

azonnal megváltoztatta a véleményét, és a Csép Sándor alkalmazása körüli akadály elhárult. A történetről Bodor Pált Kacsó Edit idézte a *Filmtettben* megjelent cikkében.

Bodor és Csép kapcsolatát illetően Bodor Pál úgy látta, hogy Csép nagy tisztelettel viseltetett a főszerkesztő iránt, ami kölcsönös volt. Ez a magatartás azért volt furcsa, vette át a szót Albert Ildikó, mivel a gondolkodásuk más volt. Bodor Pál szocialista maradt haláláig, Sándor pedig nép-nemzeti, amit mindenki tudott, ennek ellenére soha nem volt vita közöttük. Bár elmondták az érveiket, abban nem volt sértés, csak a tisztelet, és Bodor munkatársát mindig munkára ösztönözte, amire Csépnek nagy szüksége volt. Érzése szerint Bodor nyitásában a régi magyar zene, a magyar könnyűzene és a népzene iránt benne volt a Cséppel folytatott esti beszélgetések hatása, a papfiú műveltsége iránt érzett elismerés.

Az erdélyi magyarság érdekeit kell szolgálja

Az embernek vannak olyan barátai, akikkel ritkán találkozik, de olyankor is ott folytatják a beszélgetést, azokkal a közös gondolatokkal, emlékekkel, amelyeket már sokszor megbeszéltek, és egy pillanatsból is értik egymást. Ilyen barát volt Boros Zoltán, a magyar adás egykori zenei szerkesztője, 1989 után főszerkesztője számára Csép Sándor, akivel 1971-től '85-ig dolgoztak együtt a bukaresti magyar adásnál. Később is tudták egymásról, hogy a lényeges dolgokban egyetértettek, így a kisebbségi televíziózás célját illetően is, amely véleményük szerint az erdélyi magyarság érdekeit kell hogy szolgálja. Ahogy rendszerváltáskor a

kollégák Bukarestben visszafoglalták a kilencedik emeletet, ugyanazt tették Kolozsváron, ahol Csép Sándor vezetésével bementek a területi rádió és televízió üresen álló stúdiójába, és megkezdték a magyar adás sugárzását. Mivel a kolozsvári stúdióknak kisebb volt a lefedettsége, továbbra is sokat dolgoztak együtt, ilyenek voltak a Svédországból hazahívott Tamás Gáborral készített műsorok is például. Kiváló együttműködésüket tanúsítja, hogy Csép Sándor megkérte Boros Zoltánt, hogy a *Mi, Bethlen Gábor* című színművéhez korabeli zenéből állítsa össze a zenei háttérrel, amire a Musica Antiqua együttest kérte meg, amely gyönyörűen kísérte előben az előadást. Végül megemlítette, hogy Csép Sándornak nagyon szép énekhangja volt, és az árkosi újságíró-találkozóknak végén Boros Zoltán zongorajátékának a kísértében közel félszáz szonon és magyar nóta dallamát és szövegét tudta előadni.

Egész napos magyar rádióműsor

Egyénisége egyre tisztábban állt előtűnk, amelyről lekopnak az apró, személyes epizódok – mondta *Gáspár Sándor*, a Marosvásárhelyi Rádió magyar adásának volt főszerkesztője, a Magyar Újságírószövetség (MÚRE) egykori elnöke, aki gratulált az Albert Júlia életinterjúját tartalmazó *Küszöbötől küszöbig* című kötethez. A továbbiakban beszámolt a MÚRE első, 24 órát tartó, marosfői igazgatótanács üléséről, ahol a szervezet működését illetően sok mindent kellett rendbe tenni, és Csép Sándor ebben a munkában is nagyon hatékony volt, a későbbi ülések levezetésében úgyszintén. Beszélt arról is, hogy területi rádió-stúdiók főszerkesztőiként hogyan sikerült megegyezniük abban, hogy mikor sugározzon magyarul a kolozsvári és a marosvásárhelyi rádió, hogy ne fedjék egymást, és maradjon hely a bukaresti rádióknak és a temesváriknak is. Gyakorlatilag így valósult meg az egész napos rádióműsor.

A kötetből Csép Sándort sok oldalról meg lehet ismerni, és azon túl, hogy szerzők többsége a közéleti embert, a szerkesztőt emeli ki, a könyv sok újdonságot tartalmaz. Mindig a köz, a közösség, a magyarság ügyeiben gondolkodott, a tévzés, a filmezés mellett a színházalapító Janovics Jenő öröksége foglalkoztatta.

Szívesen látott vendég volt

Tomcsányi Mária elmondta, hogy Csép Sándorral való ismeretségének köszönheti, hogy a pedagógiai főiskola után kezdő tanárként felvételizett a Babeş-Bolyai egyetem filozófia szakára, ahol szociológiát is tanulhatott. A Csép család minden kolozsvári tartózkodása idején meglátogatta, ahol jó kedvéért, pozitív gondolkodásáért a depresszióra hajlamos Csép Sándoréknál mindig szívesen látott vendég volt – szölte közbe Albert Júlia.

Csép Sándor szakmai tudását, emberi tartását nagyon tisztelte, és közreműködött egyik, fiataloknak szánt vetélkedő lebonyolításában, amelyek szövegét Csép Sándor úgy írta meg, hogy konkrét történetekből álljon össze egy vidék történelme, ami egyetemi előadásnak is beillene volna. Nagyon közvetlen ember volt, vidéken, beszélgető-

partnereivel és munkatársaival is. Tőle tanulta meg, hogyan lehet tiszteletteljesen és kedvesen, barátságosan társalogni, és még sok minden egyebet – fogalmazott Tomcsányi Mária. A másként gondolkodókat is úgy tudta maga mellé állítani, hogy közös elveket keresett, talált és fogadtatott el. „Úgy volt jelen az életben, hogy nélküle nem az lettem volna, aki vagyok – szögezte le végül, majd elmondta: a Csép Sándorral készített utolsó interjút ki kellett volna egészíteni egy újabb beszélgetéssel, de ez a halála miatt már nem valósulhatott meg.

Nemcsak számba venni, hatni is akart

1965 októberében ismerte meg Csép Sándort elsőéves filozófia szakos egyetemi hallgatóként Rostás Zoltán egyetemi tanár, szociológus, akinek nem lángelkű forradalmárként, hanem bohém emberként maradt meg az emlékezetében. Vidám emberként, aki szerette az életet, a társaságot, ahova bevitt a fiatal kollégákat, ahogy Rostás Zoltán is a Korunk körbe, ahol sokat tanult. Csép Sándor a rövid műfajok embere lett, holott arra készült, hogy olyan szociográfiai felméréseket fog készíteni, mint az 1930-as évek népi írói. Ezt akarta a kalotaszegi egyházról szóló filmjével elérni, amivel – a régi szociográfiához hasonlóan – nemcsak felmérni, hanem hatni is akart. Ez utóbbi sokkal fontosabb volt számára, mint a számok összegyűjtése, feldolgozása, és nála az irodalmi vonal mindig jelen volt, ezért nem furcsa, hogy drámát is írt.

– Én nem lennék ma itt, ha nem lett volna Sándor az életemben – szögezte le *Simonffy Katalin*, akik az ő tanácsára vett fel Bodor Pál a magyar adás szerkesztőségébe. Régi közös emlékeket idézett fel arról, ahogyan azokhoz az egyetemi hallgatókhoz közelített, akikben meglátta a lehetőséget, amit ki lehetett bontani, és ennek érdekében gazdagon szórta az ötleteit, és bármilyen kérdéssel hozzá lehetett fordulni. Csép Sándorral kapcsolatosan egy szép metafizikai élményét is megosztotta.

Teológiai tanár nagypapja iránt érzett tiszteletével és megbecsülésével tekintett *B. Nagy Veronikára* Csép Sándor, mondta el utolsó megszólaló volt kollégaként a magyar adás szerkesztője.

Végül Szabó Gyula, a műsor vezetője zárta véleményével a könyvbemutatót.

Ha Sándorra gondol, mindig az alázat szó jut eszébe, fogalmazott Szabó Gyula, a Kriterion Könyvkiadó igazgatója. Nagyon határozott embernek tűnt, aki tudja, hogy mit akar, hogy akarja és miért akarja, és igényessége elsősorban saját magával szemben érvényesül, ami kicsit nyomasztó lehetett a mellette dolgozóknak, mert mástól is elvárta azt, amit magától. Ezzel együtt a legfontosabb kép róla az alázat. Ezt tanulta és élte meg a teológiai intézet végzettjeként, és ezt kellene mi is megtanuljunk az ő példájából.

A könyvből számára a legérdekesebb fejezetek Csép Sándor eddig nem közölt írásai. Nem hiába volt íráskészsége, hisz azokat a gondolatokat, amelyekkel napközben tusakodott, éjszaka papírra vetette. Ebből néhány részlet szerepel a kötetben, és az a kérése, hogy ezeket gondozni kellene, mert nagyon fontosak. Lehet, hogy Csép Sándor tollpróbáinak, eszmefuttatásoknak tekintette, mert lehet, nincsenek lezárva, de olyan világosan fogalmazott a transzilvanizmustól elkezdve egy sor más gondolatig, hogy írásait kötetben kellene kiadni, mert egy fontos lépcsőfok lenne az általa megszemélyesített ember jobb megismerése elé – tett pontot a rendezvény végére H. Szabó Gyula.

Fotó: Bodolai Gyöngyi

Szerkesztette: Benedek István

Áprilisban is nőtt Románia GDP-arányos államadóssága

Áprilisban 52,1 százalékra nőtt Románia GDP-arányos államadóssága – közölte vasárnap a pénzügyminisztérium. Márciusban Románia adósságállománya a GDP (hazai össztermék) 51,6 százalékával volt egyenértékű. Április végén a román államadósság értéke 852,816 milliárd lej volt. Az év negyedik hónapjában 7,718 milliárd lejjel nőtt az adósságállomány.

A pénzügyi tárca adatai szerint a hosszú távú adósságállomány 801,984 milliárd lej, míg a rövid távú 50,832 milliárd lej. A román államadósságból 691,361 milliárd lejt az állampapírok tesznek ki, 147,119 milliárd lejt pedig a banki hitelek. A lejalapú államadósság értéke 412,36 milliárd lej, az euróalapúé 354,577 milliárd lej, a dolláralapúé pedig 84,68 milliárd lej. (MTI)

12,2 milliárd euróra nőtt a külkereskedelmi hiány

Románia öthavi külkereskedelmi mérleghiánya 12,2 milliárd euróra nőtt, ami 1,23 milliárd eurós, 11,1 százalékos növekedés 2023 azonos időszakához viszonyítva – közölte az Országos Statisztikai Hivatal (INS).

Január–májusban 38,536 milliárd euró volt a román export értéke, 2,9 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az import értéke 0,2 százalékkal nőtt, 50,824 milliárd euróra.

A legfontosabb termékkategóriát az export és az import területén is a járművek és szállítási felszerelések jelentették, 47,1, illetve 36,5 százalékos részesedéssel. Tavaly 28,947 milliárd euró volt Románia külkereskedelmi hiánya. Az abszolút rekordot a 2022-es külkereskedelmi deficit jelenti, 34,09 milliárd euróval. (MTI)

Nőtt az okostelefonok globális kiszállítása a második negyedévben

Az okostelefonok globális kiszállítása 6,5 százalékkal, 285,4 millióra nőtt az idei második negyedévben a tavalyi azonos időszakkal összevetve, és bár ezzel már a negyedik egymást követő negyedévben nőttek a kiszállítások, sok piac továbbra is kihívást jelent – áll az International Data Corporation (IDC) legfrissebb jelentésében. A nem végleges számítások szerint a Samsung 18,9 százalékos részesedéssel megőrizte piacvezető helyét, ami azonban elmaradt a tavalyi második negyedévi 20 százaléktól. A kiszállított Samsung-készülékek száma 53,5 millióról 53,9 millióra emelkedett.

A második helyen álló amerikai Apple Inc. kiszállítási szintén nőtt, 44,5 millióról 45,2 millióra, piaci részesedése azonban 16,6 százalékról 15,8 százalékra mérséklődött. A harmadik Xiaomi piaci részesedése 12,4 százalékról 14,8 százalékra nőtt, kiszállítási pedig erőteljesen, 33,2 millióról 42,3 millióra emelkedtek. A negyedik vivo kiszállítási 21,3 millióról 25,9 millióra nőttek, a piaci részesedése pedig 7,9 százalékról 9,1 százalékra bővült. Az ötödik az OPPO lett, amelynek a kiszállítása 25,4 millióról 25,8 millióra emelkedett, a piaci részesedése ugyanakkor 9,5 százalékról 9 százalékra csökkent. (MTI)

Az OECD-ben nőtt az infláció májusban

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezethez (OECD) tartozó országokban májusban átlagosan 5,9 százalékra gyorsult a fogyasztói árak éves növekedése az áprilisi 5,7 százalékról. Egy éve májusban 6,6 százalék volt az átlagos infláció. A párizsi székhelyű szervezet honlapján kedden közzétett adatok szerint májusban a 38 OECD-ország közül 18-ban gyorsult, és 13-ban lassult az infláció.

Az OECD-ben éves összevetésben az energiaárak 2,5 százalékkal nőttek májusban az áprilisi 0,1 százalékos csökkenést követően. Az élelmiszerárak növekedése áprilishoz hasonlóan májusban is 4,8 százalék volt. Az élelmiszer- és energiaárak nélkül számított májusi maginfláció 6,1 százalék volt az áprilisi 6,2 százalék után. Az infláció a G7-országokban 2,9 százalék volt májusban, áprilishoz hasonlóan, míg a G20 országokban az áprilisi 7,1 százalékról 7,3 százalékra emelkedett májusban éves összevetésben.

Az eurózónában az uniós összehasonlítási célokra kalkulált harmonizált fogyasztói árindex (HICP) az áprilisi 2,4 százalékról májusban 2,6 százalékra változott, a maginfláció pedig 2,7 százalékról 2,9 százalékra gyorsult. A júniusi előzetes adatok azt mutatták, hogy az eurózóna inflációja 2,5 százalékra lassult. (MTI)

Az uniós tagállamok közül Romániában csökkent a legnagyobb mértékben az ipari termelés

Az Európai Unióban 2,5 százalékkal, az euróövezetben 2,9 százalékkal csökkent az ipari termelés volumene májusban 2023 ötödik hónapjához képest – derül ki az Eurostat hétfőn közzétett adataiból.

Az ipari termelés az adatközlő EU-tagállamok közül a legnagyobb mértékben Dániában (9,6 százalékkal), Írországból (8,7) és Görögországból (6,8) nőtt, a legjelentősebb csökkenést pedig Romániában (6,9), Németországban (6,6) és Bulgáriában (6,3) jegyezték.

Az EU-ban a köztes termékek termelése 3,1 százalékkal, a tőkejavaké 6,3 százalékkal, a tartós fogyasztási cikkeké pedig 4,1 százalékkal csökkent, míg az energiatermelés 1,2 százalékkal, a gyorsan forgó fogyasztási cikkek termelése pedig 3,3 százalékkal nőtt.

Májusban az előző hónapoz képest az euróövezet ipari termelése 0,6 százalékkal, az Európai Unióé 0,8 százalékkal csökkent, miután áprilisban előbbi stagnált, utóbbi pedig 0,5 százalékkal bővült. A legjelen-

több növekedést Írországból (6,7 százalék), Luxemburgból (3,9) és Észtországból (3,8) jelentették, a legnagyobb csökkenést pedig Szlovéniából (7,3), Romániából (6,2) és Dániából (4,9).

Az EU-ban májusban áprilishoz viszonyítva a köztes termékek termelése 1 százalékkal, a tőkejavaké 1,2 százalékkal, a tartós fogyasztási cikkeké pedig 2,1 százalékkal csökkent, míg az energiatermelés 0,4 százalékkal, a gyorsan forgó fogyasztási cikkek termelése pedig 0,8 százalékkal nőtt.

Az Országos Statisztikai Intézet (INS) korábban közölte, hogy Romániában májusban a nyers adatok szerint 11,1 százalékkal, a naptárhatástól megtisztított adatok szerint 6,5 százalékkal csökkent az ipari termelés a tavalyi ötödik hónapoz mérten. Havi összevetésben a nyers adatok szerint 8,8 százalékos, a naptárhatástól megtisztított adatok szerint 6,3 százalékos volt a visszaesés. (Agerpres)

Klímapolitikai Intézet: az élelmiszerek további drágulását okozhatja a klímaváltozás

A klímaváltozás jelentős hatást gyakorol a világ mezőgazdaságára, a környezeti változások együttesen további tartós élelmiszer-inflációt okozhatnak a jövőben, amelyet adaptációval, a mezőgazdasági öntözési rendszerek korszerűsítésével, új stressztűrő növényfajták nemesítésével, továbbá precíziós eszközökkel lehet kivédeni – írta az MCC Klímapolitikai Intézet kutatója friss cikkében.

Az éghajlatváltozás mezőgazdaságra gyakorolt hatása függ a változás mértékétől és súlyosságától, valamint attól, hogy a gazdálkodók és állattenyésztők milyen mértékben tudnak alkalmazkodni az egyre szélsőségesebb időjáráshoz – fejtette ki Kovács Erik.

Az éghajlatváltozás következtében tartósan megváltozó időjárási minták csökkentik a terméshozamokat, szűkítik a kínálatot és felhajtják az árakat, ez a tendencia látható például Európában a búza, a kukorica és a gyümölcsök esetében.

A Klímapolitikai Intézet kutatója cikkében felidézte, hogy az Energy and Climate Intelligence Unit agytrószta szerint 2023-ban az Európai Unióban és az Egyesült Királyságban az élelmiszerárak növekedésének egyharmada az éghajlatváltozás miatt következett be.

Az Európai Központi Bank (EKB) és a Potsdami Klímahatás-kutató Intézet legújabb tanulmánya szerint a következő évtizedben az élelmiszerek éves inflációja akár évi 3,2 százalékponttal is emelkedhet a magasabb hőmérséklet miatt. Ez az éves teljes infláció akár 1,18 százalékpontos növekedését is jelenti 2035-ig – állapította meg a tanulmány, amely 121 ország adatait használta 1996 és 2021 között a jövőbeli inflációs forgatókönyvek modellezéséhez. A leginkább kitett térség a globális Dél- és Kelet-Közép-Európa. Az EKB kutatói megállapították, hogy 2022-ben körülbelül 0,6 százalékponttal nőtt az élelmiszer-infláció Európában a kontinens forró és száraz nyara miatt, és több mint 300 milliárd euró kár érte az EU

mezőgazdaságát. Az éghajlatváltozás tartós inflációs nyomást kezd kifejteni, és egyre nő a vita arról, hogy a jegybankoknak jobban oda kell-e figyelniük a klímaváltozásra – hangsúlyozza a Klímapolitikai Intézet tanulmánya.

Az ENSZ környezetvédelmi programja által közzétett jelentés szerint a világ az iparosodás előtti szinthez képest a 2,9-3,8 Celsius-fokos hőmérséklet-emelkedés felé halad, ami jóval meghaladja a 2015-ös párizsi klímátárgyalásokon elfogadott célokat. A felmelegedés üteme és intenzitása is nő. A tavalyi volt az eddigi legmelegebb év, és már 13. hónapja 1,5 Celsius-fok felett van tartósan a hőmérséklet emelkedése.

A mezőgazdaság az egyik leginkább érintett ágazat. A következő évtizedben a legfontosabb haszonnövények közül több is hiányos lehet, mivel az emelkedő hőmérséklet és a gyakoribb szélsőséges időjárási események hátráltatják a termés mennyiségét, minőségét és így a betakarítást. A búzahozam például drasztikusan csökken, a rizs, a szójabab, a kukorica és a burgonya az olyan alapvető alapanyagok közé tartozik, amelyek hozama Európában és Észak-Amerikában zuhan, sőt 2050 után akár el is tűnhetnek a közép-európai termőföldről. A termelékenységnek ez a csökkenése magas élelmiszerárakhoz vezet, tartósan emelkedő élelmiszer-inflációt okozva – figyelmeztettek.

Az éghajlati és időjárási minták változásai a tenyészidőszakokat is megváltoztatják, és markáns nyomást gyakorolnak a mezőgazdaságra, különösen a kártevők és a betegségek miatt. Ez többletkiadást okoz az agráriumnak Európában és Magyarországon is, ami az élelmiszerárakban is megjelenik. A gazdálkodók számára az éghajlatváltozás jelentette kihívások magasabb ráfordítási költségeket jelentenek, például az öntözés és a növényvédőszer alkalmazása miatt – hívta fel a figyelmet a tanulmány. (MTI)

Európai ökológiai kongresszus szeptemberben

Idén Budapest ad otthont az Európai Ökológiai Kongresszusnak (European Organic Congress), amelyet szeptember 10–12. között rendeznek meg a Pesti Vigadóban – tájékoztatta az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet az MTI-t kedden.

A közlemény szerint az esemény az Agrárminisztérium, az Ökológiai Gazdálkodók Európai Szövetsége (IFOAM Organics Europe) és az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKI) közös szervezésében valósul meg az EU-elnökség hivatalos programja keretében. Mint írták, a nemzetközi konferencia időszaki és az ökológiai gazdálkodási ágazat számára kiemelt fontosságú témákat tárgyal, párbeszédet folytatva az ellátási lánc szereplőivel, termelőkkel, feldolgozókkal, kereskedőkkel, kutatókkal és magas szintű szakpolitikai döntéshozókkal egyaránt.

„Európai uniós cél, hogy 2030-ra a tagállamok mezőgazdasági területeinek 25 százalékán ökológiai gazdálkodás folyjon, amely arány jelenleg éppenhogy átlépte a 10 százalékot, így kihívásokkal teli évek állnak az ágazat előtt” – idézi a közlemény Drexler Dórá, az ÖMKI ügyvezetőjét, az IFOAM Organics Europe alelnökét, aki szerint ezért is nagy lehetőség, hogy Magyarország adhat otthont a konferenciának.

A közlemény szerint a kétnapos esemény során szó esik többek között az új európai uniós politikai mandátum agrárprioritásairól, az ökológiai gazdálkodás versenyképességéről és jövedelmezőségéről, a Közös

Agrárpolitika (KAP) kihívásairól és kilátásairól, valamint az ökológiai termelésről szóló ismeretátadásról és kommunikációról.

A konferencián részt vesz Catherine Geslain Lanéelle, az Európai Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatóságának stratégiai és szakpolitikai elemzési igazgatója is, aki a fenntartható agrárélelmiszer-termelési rendszerre való áttérés lehetőségeiről, a KAP aktuális kilátásairól tart előadást. A tanácskozáson szó lesz még egyebek mellett a szellemi tulajdonjogokról és a genetikai anyagokra vonatkozó szabadalmak kérdéseiről, valamint az „új genomikai technikákról” szóló jogalkotási keretrendszerrel is.

A meghívottak között szerepel Peter Meedendorp, a Fiala Gazdák Európai Tanácsának (CEJA) elnöke, Anton Jarild kommunikációs stratégiai szakértő (Organic Sweden), Jörn Sanders, az ökológiai gazdálkodás gazdaságtanának szakértője és Marian Blom ökológiai szabályozásért felelős szakreferens (Bio-next), a IFOAM alelnöke is.

A rendezvény harmadik napján az érdeklődők magyarországi biogazdálkodókhoz is ellátogathatnak, hogy megismerjék az ottani ökológiai gazdálkodási gyakorlatokat.

A találkozó, amelyet 18. alkalommal rendeznek meg, az Ökológiai Gazdálkodók Európai Szövetsége (IFOAM Organics Europe) minden évben az EU soros elnökségét betöltő országban szervezi meg. (MTI)

Komplex intézkedéscsomag kellene

(Folytatás az 1. oldalról)

Az RMDSZ törvényjavaslatai

Az ismertté vált eset ismét felborzolta a kedélyeket. A „medvekérdés” 2017 óta rendszeresen a nyilvánosság figyelmébe kerül, ugyanis ekkor hozták meg azt a rendeletet, amely a medvét Romániában a szigorúan védett fajok közé sorolta, így gyakorlatilag megtiltotta a vadászatát. Azóta elszaporodott az állomány, és egyedei egyre több gondot okoznak. Megnőtt a medve által okozott kár és a támadások száma is. Lapunkban többször körüljártuk a témát. A környezetvédelmi minisztérium, amelynek a hatáskörébe tartozik a „medveügy” rendezése, sokáig az RMDSZ-nek járó szaktárca volt. Az említett tiltó rendelet után megsokasodott káresetek és támadások miatt Tánzos Barna korábbi miniszter több olyan jogszabályt és módosító javaslatot indítványozott, amelynek alapján – véleménye szerint – kezelhetővé válhat az ügy. 2021 júliusában, a minisztérium javaslatára, a kormány elfogadta a 81-es számú sürgősségi kormányrendeletet, amely megszabta, hogy milyen módon lehet azonnal eljárni abban az esetben, ha a medve településeken okoz kárt, illetve emberre támad. Az RMDSZ képviselői, a gyakorlatban tapasztalt hiányosságokat kiküszöbölendő, még Tánzos miniszter mandátumának idején ki szeretnék volna egészíteni ezt a rendeletet, hogy minél hatékonyabban lehessen megelőzni a támadásokat, illetve kilőni azokat a példányokat, amelyek veszélyeztetik a településeket. Eleinte a rendelet a belterületekre vonatkozott, majd ezt kiterjesztették a külterületekre is, így ennek alapján, amennyiben konfliktusos helyzet alakul ki, az ilyen esetekben megalakuló bizottság fokozatosan intézkedhet, ami azt jelenti, hogy első lépésként megpróbálják elűzni a vadat, esetenként áttelepíteni, és ha továbbra is életveszélyt okoz, akkor kilőhetik. Ezt az intézkedést kiegészítették egy támogatási lehetőséggel: a Környezetvédelmi Alap támogatásával a fárerek, pásztorok villanypásztort vásárolhatnak, amivel megvédhetik ingatlanjaikat a medvétől. Továbbá a szaktárca a költségvetésből jóváhagyott egy összeget, amely lehetővé tette volna egy alapos tanulmány elkészítését is. Ez a dokumentum tudományos megalapozottsággal felmérte volna többek között az országos medveállományt, a nagyvad vándorlási szokását, élőhelyeinek sajátosságát, viselkedését stb. Mindezek miniszterválasztás után elmaradtak.

Az RMDSZ korábban benyújtott törvénytervezete, amelyet elfogadott a szenátus, meghatározott egy évi kilövési kvótát, amelyet elsősorban azokon a vidékeken alkalmaznának, ahol gyakoribbak a medvetámadások. A törvény mellékletében szerepel az az eljárás is, amellyel a vadgazdálkodási alapoknál nyilvántartott állatlétszám szerint felbecsülhetik azt, hogy az adott helyen hány medvét kell kilőjenek ahhoz, hogy csökkenjen a veszélyeztetettség. A mellékletben szereplő matematikai képlettel a tudományos felmérés alapján megállapított országos évi kvótát, ami 426 példány, leosztják vadgazdálkodási alapokra úgy, hogy ennek alapján, a legérzékenyebb területeken többet, illetve a medve által kevésbé látogatott helyeken kevesebb medvét ejtsenek el. A jogszabály azt is előírja, hogy a kilőtt egyedektől mintákat vegyenek, amelyek segítségével kiegészíthetik az országos erdészeti kutatóintézet (ICAS) genetikai állománytárát – így ezek alapján mintegy 10 éven belül a világ legrangosabb genetikai tanulmányával rendelkezhet majd az ország –, ezenkívül követhetik az egyedek mozgását. Továbbá a javaslat arra is vonatkozik, hogy az így elejtett egyedek esetében behatárolják a vadászati értéket (pontszámokat), így megelőzve azt, hogy az intervenciós kilövés trófeavadásztá váljon. Valahol 350-400 pont között állapítják meg ezt az értéket. Ezt már alkalmazták a korábban elejtett 140 medve esetében is. Az említett eljárásokkal egy olyan komplex programcsomagot egészítenek ki, amelyeket a szaktárca mintegy 4-5 éve megvitattott és elfogadott. Tánzos Barna szerint a hivatalos

intézmények, a nemkormányzati szervezetek és más tanulmányok szerint a romániai medveállomány növekszik. A minisztérium éléről 2023-ban távozó Tánzos Barna RMDSZ-politikus akkor azt közölte, hogy a nagyvadak nemcsak tetemes anyagi károkat okoztak, hanem az elmúlt öt-hat évben több mint 150 esetben támadtak emberre, és 14 haláleset is történt. A környezetvédelmi tárca tavaly májusban egy felmérés alapján 7500-8500-ra becsülte a vadon élő barna medvék számát. Ez igazolja, hogy a medvepopuláció nincs veszélyben Romániában, és csupán olyan intézkedéseket sürgetnek, amelyeket más EU-tagállamokban, ahol még található medve, alkalmaznak.

A szlovák példa

Erre példa Szlovákia is, ahol nemrég Tomáš Taraba szlovák miniszterelnök-helyettes, az ország környezetvédelmi minisztere kijelentette: a medvéknek is kijár a védelem, de csak a saját élőhelyükön. Az a medve ugyanis, amely Szlovákiában megközelíti az

ható a kvóta. A korábbi miniszter a környezetvédő szervezeteket is okolja amiatt, hogy a valóságos helyzet ismerete nélkül állnak ki az állatok mellett, mindezt túlzásnak tartja.

Mircea Fechet miniszter, a Bucegi-ben történt baleset után azt nyilatkozta, hogy előterjeszti a kilövési kvótát megszabó rendeletet, amely mintegy 500 példányról szól. Ebből körülbelül 220 példányt hagytak jóvá a más intézményekkel, köztük a Román Akadémiával folytatott konzultációs folyamatot követően. A miniszter szerint a helyzet kezelése azt jelenti, hogy a veszélyes egyedeket kilövik vagy elaltatják, mert a vadászterületekről jött visszajelzések alapján az áttelepítés nem oldja meg az ügyet. A minisztérium adatai szerint az utóbbi 20 évben 26 személyt ölt meg a medve, 274-et megsebesített, 2015-2021 között pedig több mint hárommillió euró kártérítést fizettek ki az érintetteknek.

A kilövés nem oldja meg a helyzetet

A környezetvédők viszont azon a véleményen vannak, hogy a kilövés nem fogja meg-

Fotó: Vajda György

emberek lakóhelyét, kilőhető mostantól. Májusban például 17 nap alatt 16 ilyen állatot likvidáltak. Szlovákiában veszély esetén az érintettek engedélyt kérhetnek az emberre támadó medve kilövésére. A májusban módosított környezetvédelmi törvény egyszerűsítette az eljárást. Gyakorlatilag medvetámadás esetén értesítik a járási hivatalokat, amelyek meghirdetik a rendkívüli helyzetet az érintett települések kérvénye alapján. Ennek értelmében a vadászati területek használati a válságstáb javaslata szerint engedélyt kérhetnek az emberre támadó medve kilövésére. A kérvényben ugyanakkor több információt is fel kell tüntetniük a vadászoknak. Például, hogy hány problémás egyed él a területen, közülük mennyi állat kilövését javasolják, valamint az érintett terület térképét. A minisztérium az információk kiértékelése után dönt a kérvény jóváhagyásáról. Azokon a helyeken, ahol többször megismétlődnek a támadások, vadászhatnak a medvékre, de tilos lesz családokat kihelyezni nekik.

Elnapolt intézkedések

Tánzos Barna azt nyilatkozta a sajtónak, hogy miután utódja (sz.m. Mircea Fechet) átvette a tárcát, nem tett semmit azért, hogy az RMDSZ által indítványozott jogszabályt előterjeszse, a környezetvédő szervezetektől tartva inkább elnapolta az ügyet. Mi több, bár a Környezetvédelmi Alaphoz több mint 4000 finanszírozási kérvényt nyújtottak be villanypásztor-vásárlás támogatásra, több mint egy éve a szaktárca hatáskörébe tartozó intézmény nem volt képes ezeket kiértékelni és pénzt utalni az igénylőknek. Leállították a kárterítéseket is. Több mint féleves elmaradások vannak. Ez is jelzi a jelenlegi hivatalos hozzáállást. Tavaly 50 veszélyes medvét lőttek ki, és mintegy 60-at áthelyeztek a természetes élőhelyekre, és ha újra felbukkan az állat, akkor ki lehet löni. Nem készült el az éves tanulmány, aminek alapján megállapít-

szerzésért bukkannak fel. Bár mind a hegyimentők, mind a hegyi turizmust támogató, felkaroló egyesületek évente – főleg idényben – többször felhívják a figyelmet, hogy miként kell viselkedni, megelőzni a medvével való találkozást, sokan nem tartják be a tanácsokat. Mi több, pl. a Transzfogarason és más, gyakrabban látogatott helyeken etetik a medvéket, fotózásért közelebb kerülnek hozzájuk, amivel kiszolgáltatottá válnak a nagyvad előtt. A szakértők szerint a medve csak akkor támad: amikor veszélyben érzi magát, illetve védi táplálékát, és amikor az anyamedve óvja bocsait. Valószínűleg, a Jepii Mici völgyben történt tragédia előtt a medve megérezte a hátizsákban levő élelem szagát, és ezért követte a turistákat, majd veszélyes közelségbe került hozzájuk, és a vad sajnálatos módon reagált, támadás után „élelemnek” tekintve áldozatát. Bár az ilyen helyzetek elkerülhetők, semmi sem garantálja, hogy a jelzett intézkedések mellett nem fordulhat elő továbbra is medvetámadás.

A kilövési eljárás is változtatni kellene, ugyanis a beavatkozási bizottságok tagjainak tapasztalata szerint a kilövés „humánusabb” megoldás, mint az altatás. Mi több, nincs olyan állatorvosi Romániában, ahol sérült medvéket lehet ápolni, így esetenként a gyógyítható egyedeket is el kell pusztítani, mert a sebzett vad a legveszélyesebb.

A másik furcsaság, hogy orvvadászatért büntvádi eljárást kezdeményeznek olyan esetben, amikor a saját életét óva a bizottság valamelyik tagja lelövi a támadó medvét, és tettét a bizottság többi tagja is igazolhatja. Nyilvánvaló, hogy a „medveügy” rendezése komplex megoldást igényel, amelyre nem biztos, hogy elegendő egy jogszabály.

Az elfogadott javaslatok

Hétfőn délután módosításokkal hagyta jóvá a képviselőház összevont mezőgazdasági és közigazgatási bizottsága a medveállomány kezeléséről szóló törvénytervezetet. Amint korábban írtuk, a szenátusban tavaly november 6-án már elfogadott jogszabályjavaslat a 2006/407-es vadászati törvényt egészíti ki, illetve a veszélyes medvék elleni fellépést szabályozó 2021/81-es sürgősségi kormányrendeletet módosítja. A szakbizottság által elfogadott egyik módosítás erre az évre 426 egyedre megelőző vadászati kvótát, 55 egyedre pedig beavatkozási kvótát ír elő. A törvényjavaslat a környezetvédelmi minisztérium megbízásából készített tanulmányon alapul, amely szerint Romániában 7400 és 8500 közöttire tehető a barna medvék száma. A Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) törvényhozói több módosító javaslatot is benyújtottak a tervezethez, de ezek egyikét sem hagyták jóvá a szakbizottságok.

Megkerestük Kolcsár Károly RMDSZ-képviselőt, aki társaival együtt megszavazta a törvénytervezetet. A képviselő kifejtette: nyolc évvel ezelőtt, 2016-ban, a Cioloş-kormány a szigorúan védett állatfajok közé sorolta a medvét, és betiltották a vadászatát. Mint ismeretes, az évek során túlszaporodott a medvepopuláció, egyedei egyre több kárt okoznak a gazdaságokban, ugyanakkor az emberek életét és biztonságát is veszélyeztetik. A képviselő szerint nyolc évvel az említett rendelet után végre sikerült elfogadtatni a többi parlament párt képviselőivel azt a racionális megoldást, amely szabályozza a medvepopulációt. Sajnálatos módon egy újabb emberáldozat kellett ahhoz, hogy a képviselők megértsék: elengedhetetlenül szükséges szabályozni az állományt. Az elfogadott jogszabály Maros megyében 43 medve kilövését engedélyezi évi megelőzési kvótaként, ami a nálunk tapasztalt esetekre való tekintettel, első lépésként, megfelelő intézkedésnek számít. A megyére eső országos beavatkozási kvótát (55) növelhetik, amennyiben megnő a bejelentett medvekárok száma. Ezért medvetámadáskor értesíteni kell a 112-es sürgősségi számot, amelyen keresztül a hatóságok összehívják a már említett beavatkozó bizottságot. Anyagi kár esetén pedig a polgármesteri hivatalokhoz kell fordulni, mert a rendelet alapján a kiegészítő kvótát a hivatalos bejelentések számaránya alapján növelhetik.

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Tanácsok kánikula idején

Meghosszabbították a harmadfokú hőségriadót

A hét első napjaiban Maros megyében is harmadfokú hőségriadót rendeltek el. Az Országos Meteorológiai Szolgálat tájékoztatása szerint a legmagasabb hőmérsékleti értékek 37 és 42 fok között alakulnak, a hőérzet különösen kellemetlen, a páratartalom meghaladja a kritikus 80 egységet. Az országos és a megyei katasztrófavédelmi hivatal, valamint a rendőrség az emberi életvek védelmében és tűzkárok megelőzése érdekében közleményekben figyelmeztet a teendőkre.

Szer Pálosy Piroska

Mivel a legalacsonyabb hőmérséklet sem csökken 22 fok alá, a vörös jelzésű figyelmeztetés idejére a tartós és intenzív hőhullám miatt a lakosság védelmében megelőző intézkedéseket rendelnek el.

Az illetékes intézmények fokozottan ellenőrzik a munkavédelmi szabályok betartását a kánikulai melegben, ugyanis a szabadban végzett intenzív fizikai tevékenység, például munkavégzés vagy hosszan tartó sportolás hőségütést okozhat. A magas testhőmérséklet (40,5 C-fok fölött) ugyanis károsíthatja a sejteket és a hőszabályozó központot, és megfelelő kezelés hiányában életveszélyes állapot is kialakulhat.

A munkáltatók kötelesek csökkenteni a munka intenzitását, a munkahelyek szellőztetését, fontos a fizikai erőfeszítés és pihenődök váltakoztatása, árnyékos helyek biztosítása a nap sugarainak huzamosan kitett munkavállalók esetében.

A munkaügyi felügyelők ellenőrzik a szélsőséges hőmérsékletnek kitett munkavállalók egészségének megőrzésére vonatkozó előírásokat: biztosítani kell megfelelő mennyiségű ásványvizet (2-4 liter/fő/műszak), egyéni védőfelszerelést és zuhanyzót, elsősegélynyújtást és szükség esetén a legközelebbi egészségügyi központba való szállítás.

Körtvélyfája

Fotó: Országos Meteorológiai Szolgálat

lítás. A rendelet előírásainak be nem tartása 1500-tól 2500 lejig terjedő pénzbírsággal büntethető.

A kánikulában futni, kerékpározni kizárólag a reggeli vagy az esti órákban ajánlott. Aki mégis a biciklitúra vagy egyéb aktív pihenési forma mellett dönt a hőségriadó alatt, gyakrabban tartson pihenőt, hűtse csuklóját, tarkóját, vizezze be pólóját.

Akik a szabadságukat vízparton töltik, a déli órákban kerüljék a napozást, hűtsék le magukat, mielőtt a vízbe mennének, illetve semmiképpen ne ugorjanak felhevült testtel a vízbe.

A közigazgatási területi egységek kötelesek elsősegélynyújtó és ivóvízszó pontokat felállítani, megfelelően szellőző helyeket kialakítani, valamint azokat népszerűsíteni, a hőhullám miatt veszélyeztetett személyeket (fogytékkal élők, krónikus betegek) támogató intézkedéseket kell kidolgozni.

Az állami és magán személyszállítók túlnyomórészt működőképes légkondicionálóval felszerelt tömegközlekedési eszközökkel kell biztosítani a személyszállítást.

Amikor narancssárga vagy harmadfokú vörös időjárás figyelmeztetést adnak ki, az elsősegélynyújtó pontok a hét minden napján, 11-18 óra között nyitva kell legyenek a hőség okozta kellemetlenségek miatt.

Annak érdekében, hogy ne váljunk a hőhullám áldozatává, a ma-

rosvásárhelyi katasztrófavédelmi felügyelőség a következőket ajánlja:

– Amennyire lehetséges, 11-18 óra között kerülni kell a napon való tartózkodást, ha ez elkerülhetetlen, akkor árnyékos helyeken ajánlott járni, és pihenőket beiktatni.

– Kalapot, napszemüveget, világos színű és természetes anyagból készült ruházatot ajánlott viselni.

– Naponta 1,5-2 liter folyadék fogyasztása javallott, kánikulai hőségben 15-20 percenként egy pohár víz vagy folyadék elfogyasztásának fontosságára figyelmeztetnek.

– Ellenjavallott az alkohol fogyasztása, mivel az kedvez a kiszáradásnak, és csökkenti a szervezet hő elleni védekezőképességét. Ugyanakkor friss gyümölcs és zöldség fogyasztására ösztönöznek.

A figyelmeztetés kiter arra is, hogy életmentő lehet az idős vagy fogyatékkal élő szomszédokkal, rokonokkal, ismerősökkel kapcsolatot tartani, gyakrabban érdeklődni egészségi állapotukról. A legkisebb betegségérzet esetén is a 112-es egységes segélyhívó számot kell hívni.

Erdőtüzek, gabonaföldek, melegházak lángokban

A Maros Megyei Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség ismételten felszólítja a polgárokat, hogy tartsák be a tüzmelegelőzési intézkedéseket, mivel a magas hőmérsékletek miatt könnyebben lánggra kap a száraz növényzet, és gyorsabban terjednek a lángok.

Július 15-én délután száraz növényzet gyúlt fel a Mikefalva községi Haranglábban, és fennállt a veszély, hogy a tűz átterjed a szomszédos búzatáblára. A dicsőszentmártoni tűzoltók és a mikefalvi önkéntesek helyszínre érkezéséig a gazdáknak sikerült megfékezni a tűz terjedését.

Körtvélyfáján egy üvegházban keletkezett tűz, amelynek nyomán egy 100 négyzetméteres melegház és a közelében lévő fahulladék elégett. A szászrégeni hivatásos és a gernyeszegi önkéntes tűzoltóknak sikerült a gazda ingatlanán lévő öt másik üvegházat megmenteni. Kedden, július 16-án délelőtt a Mező-

Harangláb

méhes községi Mezővelkére riasztották a sármási tűzoltókat egy gyorsan terjedő tarlótűz oltásához.

Egyes esetekben a polgárok felügyelet és tűzvédelmi intézkedések nélkül, szeles időben vagy úgy égetik a háztartási hulladékot vagy a száraz növényzetet, a bozótot, hogy az égetésre szánt halmokat melléképületek, pajták vagy takarmány közelében helyezik el, ami a tűz gyors terjedéséhez vezethet, sok kárt okozva.

A tűzoltóság felhívja a figyelmet:

– Tűzveszélyes helyeken és szeles időben tilos a nyílt tűz használata, illetve a gyúlékony anyagoktól (ház, melléképületek, gabonatarló, erdő stb.) 10 méternél kisebb távolságban lévő nyílt tüzek használata. Az avart, növényi hulladékot, szemetet és egyéb anyagokat az erre a célra kijelölt helyeken kell elégetni, csak *tűzgyújtási engedély birtokában*, a tűzoltóság előzetes engedélye alapján, de csakis állandó felügyelet mellett.

– A száraz növényzetet és gabonaföldeken keletkezett tüzek esetében a lángok gyorsan terjednek nagyon nagy területen, és a tűzoltók keményen dolgoznak a lángok terjedésének megállításán. Erős szél és forróság idején az ilyen helyzetek kényessé válhatnak, különösen, ha a lángoló területek közelében lakóházak is vannak.

A növényzet elégetése tilos, a szabályok be nem tartása magán-személyek esetében 7.500 lej és 15.000 lej közötti, jogi személyek esetében pedig 50.000 lej és 100.000 lej közötti bírsággal sújtható.

Mezőgazdasági gépek is okozhatnak tüzet

A mezőgazdasági tevékenységekre vonatkozó tűzvédelmi intézkedések között fontos a mezőgazdasági gépek megfelelő ellenőrzése, ugyanis működés közben kigyulladhatnak, és kiterjedt gabonaföldeket fenyegethet a hamuvá válás veszélye.

– A mezőgazdasági gépek műszaki állapotát a munkák megkezdése előtt ellenőrizni kell.

– A talajművelő gépek, traktorok, kombájnok, szalmabálázók és egyéb mezőgazdasági gépek, illetve tehergépkocsik, pótkocsik rendszeres időközönkénti felülvizsgálata nyomán minden olyan hibát meg kell szüntetni, amely tüzet okozhat.

– Nyílt tűz vagy hőforrás használata csak akkor megengedett, ha nem áll fenn a tartályban és a csövekben lévő vagy azokból kiszabaduló üzemanyag gőz meggyulladásának veszélye.

– A motor működése közben tilos a gépek üzemanyaggal és kenőanyaggal való feltöltése.

– Ellenőrizni kell, hogy az akkumulátor nem szivárogo-e, és hogy az

akkumulátor pólusai és a kábelek jó állapotban vannak, nem szikráznak-e.

Az elmúlt évek tűzvédelmi statisztikái azt mutatják, hogy ebben az időszakban regisztrálják a legtöbb ellenőrizetlen tüzet, ami a gabona betakarításának és a száraz növényzet irtásának következménye.

A lakosság, amennyiben a száraz növényzet égését észleli, vagy ellenőrizetlen égés gyanúja merül fel, azonnal értesítse az illetékes hatóságokat, és hívja a 112-es egységes segélyhívó számot – hangsúlyozzák a Maros megyei tűzoltóság közleményében.

Járművezetés kánikulában

Az autóval közlekedőket különös óvatosságra intik, rájuk is kedvezőtlen hatással lehet a rendkívüli hőség. A gyermekeket, házi kedvenceket néhány percre se hagyják parkoló autóban! Még egy félárnyékban parkoló jármű utastere is életveszélyesen felmelegedhet, akár 70 Celsius-fok fölé is emelkedhet az autó belső hőmérséklete. Ha bárki autóban hagyott gyermeket vagy háziállatot lát, azonnal hívja a 112-es segélyhívó számot.

A Román Rendőrség Főfelügyelősége azt javasolja a járművezetőknek, hogy az előrejelzett magas hőmérsékletekhez igazítsák a vezetést a közúti forgalomban. Az Olt völgyén és a Giurgiu-Rusze hídon bevezetett forgalomkorlátozások miatt válasszanak alternatív útvonalakat a tűző napon való araszoltság helyett.

– Mielőtt útnak indulnak, győződjön meg arról, hogy a gumiabroncsok nyomása megfelel a meleg évszakra ajánlott nyomásnak, és a légkondicionáló rendszerek működnek.

– Az erős napfény visszaverődése megnehezítheti a járművezetők számára az akadályok időben való észlelését és a többi sofőr viselkedésének megítélését.

– Lehetőleg kerülni kell a délutáni utazást, különösen az egészségi problémákkal küzdő járművezetőknek.

– Nagyobb távolságok megtétele esetén rendszeres pihenőket ajánlott tartani és vizet kell inni, megelőzve a fáradtságot, amely balesethez vezethet.

– Próbáljon meg nyugodt maradni az út során, és mutasson tiszteletet a forgalomban, mivel az agresszív viselkedés nagymértékben növeli a tragikus következményekkel járó közúti baleset kockázatát!

– Tartsa be a megfelelő követési távolságot, hogy szükség esetén biztonságosan tudjon reagálni.

– Használja a biztonsági öveget és a biztonsági rendszereket az utasok védelme érdekében – figyelmeztetik többek között a járművezetőket.

Fotó: ISU

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Verseny az önvezetésben

Az önvezetésről (az autópárhán) évről évre hallunk, ennek kapcsán a legtöbb embert az foglalkoztatja, hogy mikor lesz végre elérhető a teljes önvezetés, vagyis az ötödik szint. Ígérek már voltak, Elon Musk még az elmúlt évtizedben azt állította, hogy 2020-ra teljesen kész lesz a technológia, és ott lesz a Teslánban. Mostanra viszont már kijelenthetjük, hogy ez csak egy, a Tesla-vezértől származó szokásos túlzás volt. Pedig akkor a Teslánál nagyon készültek, olyannyira, hogy még hazudtak is. Készült ugyanis egy videó, amelyben azt lehetett látni, hogy egy Tesla Model S elmegy A pontból B-be anélkül, hogy a sofőr egyáltalán beleavatkozna a vezetésbe. Csakhogy az említett szakaszon egyrészt forgalomkorlátozás volt elrendelve a próba miatt, másrészt milliméter-pontosságra betanították az autót az útvonalat, harmadrészt pedig többször is nekivágtak az útnak. Utóbbira azért

volt szükség, mert a Teslának minden tanítás és feltérképezés ellenére sem ment az, hogy teljesen magától tegye meg az utat, így többször hibázott, sőt egyszer egy kerítésnek is nekiment.

Amikor ezen tények napvilágra kerültek, a Tesla elismerte, hogy megtévesztette a vásárlókat, mert azt állította, hogy a manőverre minden autója képes minden helyzetben, csak még a jogi háttér hiányzik az aktiváláshoz.

A kísérlet óta már több mint 6 év eltelt, azóta egészen biztosan fejlődött a Tesla és más autógyártók önvezető rendszere is, azonban jelen állás szerint is a legtöbben a 2. szint tetején, a 3. alján vannak, vagyis ilyen értelemben távol van még az, amikor kijelenthető lesz, hogy az autó mindenhol, minden élethelyzetben képes magát irányítani. A legoptimistább becslések is a következő évtized első felét említik, de lehet hallani olyanokat is, ame-

lyek szerint a század közepén jön el a teljes önvezetés kora. Persze ez mind csak a technológiára vonatkozik, egy teljesen más kérdés a szabályozás, hogy hol és milyen feltételek mellett lehet majd használni a teljes önvezetést, illetve egy esetleges balesetnél kit terhel a felelősség: az önvezető rendszert vagy a sofőrt, aki lényegében utas-szerepben volt az autóban? Ezek olyan kérdések, amelyekre egyelőre senki nem tudja a választ, az viszont gyanítható, hogy az Európai Unió belül szigorúbbak lesznek a jogszabályok. Arra lehet alapozni ezt a kijelentést, hogy az EU-n belül számos kritériumra jobban odafigyelnek, és vannak olyan járművek – károsanyag-kibocsátástól függetlenül –, amelyek gyártói nem kapnak engedélyt arra, hogy a kontinensen forgalmazzanak egy adott modellt, például azért, mert túl éles az orra, így egy gyalogosgázolás esetén sokkal nagyobb bajt tud okozni.

Tehát az önvezetésre még várni kell, nem is keveset, de még így is komoly a verseny azzal kapcsolatban, hogy melyik gyártó milyen szinten áll, és kinek lehet meg a leg hamarabb a hön áhított 5. szint. Sokáig az utóbbi kérdésre a legtöbben azt a választ adták, hogy a Teslának, viszont mostanra a helyzet egyáltalán nem ilyen egyszerű, mivel a kínai gyártók erőteljesen terjeszkednek a piacon, és ők is gőzerővel dolgoznak az önvezetésen, valamint számos, erre a területre specializálódott startup (fejlődőben levő vállalkozás) is megjelent a piacon, amelyekbe a gyártók komoly összegeket fektetnek be. Erre szükség is van, mert sokan komolyan le vannak maradva.

Az egyik szereplő, amely a sor

Toyota bZ4X

Forrás: Flickr

végén kullog, éppen a Toyota, az a márka, amely jelen állás szerint most is a világ legnagyobb autógyártója, azonban látványosan esnek vissza az eladásai. Ezt pedig már a gyár vezetői sem nézik karba tett kézzel, és azt tervezik, hogy 2025-ben piacra dobnak egy elektromos autót, amelyben már lesz egy bizonyos szintű – 2. vagy 3. szintű – önvezetés. A modellt csak Kínában fogják bevezetni, a távol-keleti országban viszont a vásárlók nagyon is vevők a digitális újdonságokra, így könnyen lehet, hogy ezzel a lépéssel visszaszerez valamit a Toyota az elvesztett piaci részesedéséből. Erre pedig szüksége is van, hiszen 2024 első harmadában több mint ötödével estek vissza az eladásai 2023 azonos időszakához képest. Ahhoz, hogy ismét elérje vagy legalább megközelítse régi szintjét, elengedhetetlen, hogy fejlődjön az akkumulátortechnológiában és az okosautók terén. Az elektromos autót a Toyota nem pártolta. Mikor már látszott, hogy a piac nagyon is ebbe az irányba megy, a japán gyártó továbbra is kitarított a hibridek mellett, viszont mostanra bizonyosságot nyert, hogy nem ez volt a legjobb megoldás, már ami a piaci részesedés megőrzését illeti. Éppen ezért kínai partnerével, a GAC-kal most bejelentették a közös fejlesztésüket, amely egyszerre célozza az akkumulátorokat és az okosautókat, ez lesz a Bozhi 3X.

Ebben az autóban már olyan vezetéstámogató rendszer lesz, amely mind a parkolás terén, mind pedig az autópályákon és a sűrű városi forgalomban is komoly segítséget nyújt a sofőrnek. A Toyota GAC

közös vállalatának vezetősége úgy véli, hogy ezzel a fejlesztéssel a Toyota lehet a legkifinomultabb okosautó-technológiát nyújtó autógyártó a kínai piacon fellelhető vállalatok közül. A fejlesztésben együttműködnek a Momenta Global nevű startuppal is, azzal a céggel, amely többek között a Mercedes-Benzzel is együttműködik az autonóm vezetés fejlesztésének kérdésében.

Továbbá lesz egy másik partner is: a Huawei. Az okostelefonjairól híres gyártó jövőben szeretné bemutatni az első, autók számára fejlesztett operációs rendszerét, ha minden a tervek szerint halad, ez köszönhet vissza a Toyota és a GAC közös márkájában is.

Az akkumulátorok terén pedig a Toyota azt is bejelentette, hogy 2026–2027-ben előáll a saját vasfoszfát-lítium akkumulátorával, amelynek köszönhetően a bZ4X villanyautót akár 40%-kal is olcsóbban gyárthatja.

Igen, az elsődleges célország Kína, azonban ezek a technológiák idővel Európában is meg fognak jelenni. Az önvezetést célzó fejlesztések el fognak jutni az itteni Toyotákba is, illetve az akkumulátorfejlesztések és az ebből fakadó árcsökkenés az elektromos autók esetében az európaiak számára is egy pozitívum lesz. Persze még így is kérdés, hogy vajon időben lépett-e a Toyota, és még képes-e megtartani a piacát, vagy már csak a vonat után szalad. Erre a kérdésre egyelőre nem lehet válaszolni, de az mindenképpen jó hír, hogy a jelenleg legnagyobb piacot vezető autógyártó is felvette a kesztyűt ebben a versenyben, végre valahára.

Tesla Full-Self Driving, illusztráció

Forrás: Flickr

Sokan megbánták, hogy villanyautóra váltottak

A McKinsey tanácsadó vállalat végzett egy globális felmérést, amelyben azokra a kérdésekre kereste a választ, hogy megbánták-e a tulajdonosok, hogy alternatív hajtású autóra váltottak, illetve, hogy vennének-e ismét belső égésű mo-

torral szerelt autót. Fontos megjegyezni, hogy az alternatív hajtású autók tartoznak, hanem a hidrogén-cellás társaik is, viszont utóbbiaknak olyan alacsony az aránya, hogy lényegében el is lehet tekinteni

tőlük. Ilyenformán pedig a felmérés a villanyautókat érinti, az eredmények pedig egészen meglepőek.

A német válaszadók negyede, 25%-a mondta azt, hogy inkább visszatérne egy hagyományos autóra. Ha ez a szám nagynak tűnik, akkor azt is hozzáteszük, hogy az Egyesült Államokban ez az arány 46%, míg Ausztráliában 49%. A válaszadók okként a magasabb árat, az otthoni töltés lehetőségének a hiányát, illetve a hatótávparát neveztek meg.

Tagadhatatlan, hogy jelen állás szerint a villanyautók drágábbak, mint a belső égésű motorral szerelt társaik, viszont látni kell azt is, hogy a különbség az elmúlt években folyamatosan csökkent, és ez a trend most is megfigyelhető. Tehát eljön az a pillanat, amikor az ár már nem lesz probléma. Továbbá az elektromos autók üzemeltetése is olcsóbb, hiszen nem kell például

olajat és szűrőket cserélni, de a fékek is sokkal hosszabb ideig tartanak, mint a hagyományos autókéi.

Az sem elhanyagolható, hogy aki tud otthon tölteni, a „tankoláson” is tud spórolni. Ugyanakkor, akinek erre nincs lehetősége, és a Föld fejlettebb részein is sok ilyen ember van, az kénytelen valamilyen nyilvános ponton tölteni, ahol egyrészt sorba kell állnia, vagy azzal szembeül, hogy már-már drágábban közlekedik, mint ha benzines vagy dízel autóval járna. Ezen két tényező pedig mindenképpen bosszantó. Ezért lenne szükség inkább a töltőinfrastruktúra fejlesztésére, nem pedig arra, hogy az állami támogatásokat azok vegyék igénybe, akik esetenként több tízezer euróért vásárolnak autót, de ez egy másik történet.

A harmadik ok, ami miatt sokan visszaváltanának hagyományos au-

tóra, az a hatótávpara. Ez az a jelenség, amikor az elektromos autó sofőrje attól fél, hogy az adott töltéssel nem fog elérni a célig vagy éppen a következő töltőpontra. A McKinsey tanácsadó vállalat azt is vizsgálta, hogy a vásárlók mit várnak el a hatótávot illetően egy új villanyautótól. Ez jelen állás szerint 469 kilométer átlagban, míg egy évvel korábban csak 435 kilométer volt. Mindezt úgy, hogy egy német autós naponta átlag 35 kilométert tesz meg. Így pedig jogosan merül fel a kérdés, hogy akkor mégis miért van szüksége ekkora hatótávra.

Ezen felmérések mellett arról is képet kaptunk a McKinsey kutatásának köszönhetően, hogy a megkérdezettek több mint 70%-a tervezi elektromos vagy hibrid autó vásárlását, miközben 21%-uk azt vallotta, hogy soha nem venne villanyautót. Az igazi meglepetés az, hogy a legszkeptikusabbak azok, akik még sohasem vezettek elektromos autót.

Elektromos autó, illusztráció

Forrás: Wikimedia Commons

Argentína nyerte a Copa Américát

Fotó: Copa América

Argentína nyerte a labdarúgó Copa Américát, miután a vasárnapi döntőben 1-0-ra győzött Kolumbia ellen, Miami-ban.

A találkozót a tervezettnél 80 perccel később kezdődött a közönség lassú beengedése miatt. Sokan jegy nélkül próbáltak meg bejutni a stadionba, emiatt jó darabig zárva tartották a kapukat. A szünet is hosszabbra nyúlt a szokásos negyedóránál, mivel a két játékrész között a világsztár énekesnő, a kolumbiai Shakira szórakoztatta a publikumot – jelentette az M4 Sport.

A rendes játékidőben nem esett gól, az összecsapást a 96. percben csereként beálló Lautaro Martínez a 112. percben döntötte el. Lionel Messi a 66. percben megsérült, kénytelen volt lejönni a pályáról. A könnyeivel küszködött a kispadon, de a hosszabbításban esett gólnál már jobb volt a kedve.

A címét megvédő és világbajnok Argentína 16. végső diadalával egyedüli csúcstartóvá vált, Uruguayt maga mögött hagyva. A 36 éves Angel Di María az utolsó meccsén szerepelt a válogatottban.

Kolumbiának – amely a harmadik döntőjét játszotta a Copa Américán – 28 mérkőzésből álló veretlenségi sorozata szakadt meg.

Jegyzőkönyv

Copa América, döntő: Argentína – Kolumbia 1-0 (0-0, 0-0, 0-0).

Miami, Hard Rock Stadium, 65.000 néző. Vezette:

Argentína: Emiliano Martínez – Montiel (72. Molina), Lisandro Martínez, C. Romero, Tagliafico – Di María (117. Otamendi), Enzo Fernández (97. Lo Celso), De Paul, Mac Allister (97. Paredes) – Julián Álvarez (97. Lautaro Martínez), Messi (66. Nicolás González).

Kolumbia: Camilo Vargas – S. Arias, Davinson Sánchez, Cuesta, Mojica – Lerma (106. Uribe), R. Ríos (89. Castano) – J. Arias (106. Carrascal), James Rodríguez (91. Quintero), Luis Díaz (106. M. Borja) – Jhon Córdoba (89. Borré).
Gólszerző: Lautaro Martínez (113.).

Yaakobishvili Antal a Girona első csapatával készül

Yaakobishvili Antal, a spanyol labdarúgó-bajnokságban szereplő Girona első csapatával kezdte meg a felkészülést, és reméli, hogy az edzőmeccseken is bizonyíthat majd.

A 20 éves magyar futballista szerint az előző szezonban több védő is sérült volt a felnőttcsapatnál, ami hozzájárult, hogy bemutatkozhatott a La Ligában. Az utolsó meccsén a Real Mallorca ellen viszont nem úgy teljesített, ahogyan azt elvárták tőle, és a sérültek is szépen lassan felépültek, így ő visszakérült az utánpótláscsapatba, melynek a bajnokság hájrájában erősítésre volt szüksége.

Yaakobishvili februárban négy évvel hosszabbította szerződését a spanyol élvonalbeli együttesrel, és elmondása szerint csak rajta múlik, hogy mikor sikerül beverekednie magát az első csapatba.

„Ha készen állok rá, akkor már most az első csapat tagja lehetek, ha bármilyen okból kifelé még nem, akkor kölcsönbe is adhatnak, de azt akarják, hogy minél előbb elérjem a profi szintet – mondta az M1 televízióknak a magyar védő, majd hozzátette, nyitott arra,

hogy kölcsönadják a spanyol másodosztályba. – Erről két-három hét múlva már többet fogok tudni, most úgy érzem, jó formában vagyok és számítanak is rám.”

A La Liga előző kiírásának bronzérmese hét edzőmeccset jelentett be, ezeken pedig Yaakobishvili is szeretne bizonyítani, bár még nincs ilyen találkozóról tapasztalata. A magyar utánpótlás-válogatott játékos azt is megjegyezte, hogy a következő szezon sokkal nehezebb lesz, és nem várják el maguktól, hogy megismételjék az előző idényt, mert „ők sem tudják, hogyan csinálták ezt”, de megpróbálnak minden meccset élvezni, és a legjobbat kihozni belőle.

A Bajnokok Ligájában legszívesebben az idén döntős Borussia Dortmundtal, a Szoboszlai Dominiket is foglalkoztató Liverpool-lal vagy az Internacionálieval játszana, ha rajta múlna a sorsolás. Egyéni céljai között említette a minél több játéklehetőséget, illetve ennek kihasználását, és szeretne a csapat teljes értékű tagjává válni vagy akár bemutatkozni a Bajnokok Ligájában.

Fotó: Yaakobishvili Antal közösségi oldala | nurimarguiphoto

Legek, érdekességek az Eb-döntőről

A spanyol válogatott lett az első, amely négy labdarúgó-Európa-bajnokságot nyert. Ezt a tényt az IFFHS emelte ki hétfői összegzésében, amelyet a vasárnap esti, berlini spanyol-angol (2-1) mérkőzést követően tett közzé a kontinensviadal fináléja kapcsán.

A sportág történetével és statisztikáival foglalkozó nemzetközi szervezet emlékeztetett rá, hogy az ibériai ország válogatottja 1964, 2008 és 2012 után lett 2024-ben negyedszer is Európa-bajnok, miközben 2010-ben világbajnokságot nyert. Spanyolország abban is egyedi, hogy a 2023/2024-es Eb-szezonban mind a 13 mérkőzését megnyerte, hatot a selejtezőben, és a vasárnap esti volt – szintén páratlan módon – a hetedik diadala a németországi tornán.

Mindeközben Anglia lett az első ország, amelyik egymást követően két Eb-döntőt is elveszített. A vasárnapi 1-2-vel lezárult 13 meccs – nyolc győzelem és öt döntetlen alkotta – Európa-bajnoki veretlenségi sorozata is. A szigetországiak szakvezetője, Gareth Southgate pedig az első szövetségi kapitányként vesztett el csapatával két Eb-döntőt is. Anglia azzal együtt sem nyert még Európa-bajnokságot, hogy a legtöbb (45) mérkőzést játszotta kontinens-tornán.

Ugyanakkor a spanyolokat irányító Luis de la Fuente az első szövetségi kapitány, aki három különböző korosztályban is Európa-bajnok lett csapataival: a mostani diadal előtt az U19-es gárdával 2015-ben, az U21-essel pedig 2019-ben. A kapus Unai Simón és a csatár

Fotó: Selección Española de Fútbol (SeFutbol)

Giroud elköszönt

Elbúcsúzott a francia labdarúgó-válogatottól Olivier Giroud. A hazája nemzeti együttesének legeredményesebb támadója, aki 137 mérkőzésen 57 gólt szerzett, az Instagramon jelentette be, hogy vége a karrierének. A 37 éves támadó a következő idénytől a tengerentúli bajnokságban, a Los Angeles FC csapatában szerepel majd.

Mikel Merino mindhárom válogatottban szerepelt.

Az Eb-döntő csapatainak kezdőtizenegyébe a Manchester City adta a legtöbb játékost: az angol klubot egy spanyol és három angol futballista képviselte vasárnap este. Ez volt az első Eb-döntő, amelyben két tinédzser is kezdett: a spanyoloknál Lamine Yamal 17 évesen és egy napon, az angoloknál Kobbie Mainoo 19 évesen és 86 napon lépett pályára.

A spanyol csapattal lett Európa-bajnok a valaha volt legfiatalabb já-

tékos, Yamal mellett a valaha volt legidősebb is, a sérülés miatt a döntőben szóhoz már nem jutó Jesús Navas (38 év és 236 nap). Álvaro Morata a legtöbb (17) meccset játszó spanyol játékosként avaszt az Eb-k történetében, megelőzve az egyformán 16 szereplésig jutó Andrés Iniestát, Cesc Fabregast és Jordi Albát.

Rodri, akit az Európa-bajnokság legjobbjának választottak, 2023 eleje óta nyolc trófeát gyűjtött be klubcsapatával, a Manchester City-vel és a spanyol válogatottal: előbbivel kétszer volt első a Premier

Morata hálás Iniestának és Bojannak

Az Európa-bajnok spanyol labdarúgó-válogatott csapatkapitánya, Alvaro Morata köszönetet mondott Andrés Iniestának és Bojannak, amiért meggyőzték, hogy folytassa a válogatottban. A hazájában a sajtó által a torna előtt, de a torna alatt is bírálta Morata azt mondta, mindenkinek hálás, aki hitt bennük. Morata korábban bejelentette: az EURO 2024 végén „valószínűleg” visszavonul a válogatottból.

A skótok 40 százaléka örül, hogy az angolok kikaptak a fináléban

A hétfőn ismertetett legfrissebb felmérés szerint a skótok 40 százaléka örül, hogy Anglia labdarúgó-válogatottja vereséget szenvedett (2-1) a németországi Európa-bajnokság vasárnap esti berlini döntőjében.

A legnagyobb brit közvélemény-kutató intézet, a YouGov hétfő este ismertetett, 3393 brit választópolgár bevonásával elvégzett reprezentatív felmérése kimutatta, hogy országos átlagban 14 százalék nyugtázta elégedetten Anglia vereségét, ezen belül 8 százalék kifejezetten örült az eredménynek. Az átlagon belül a legnagyobb egyedi csoportot azok alkotják, akik úgy nyilatkoztak, hogy egyáltalán nem érdekli őket az angolok veresége: a YouGov-felmérés résztvevőinek 48 százaléka mondta azt, hogy hidegen hagyja a döntő kimenetele.

Országosan a válaszadók 24 százaléka meglehetősen, 10 százalékuk nagyon szomorúan vette tudomásul, hogy Anglia kikapott a spanyoloktól. A megkérdezett angolok 37 százalékának rontotta el a hangulatát a spanyolok győzelme; közülük 11 százalék mondta azt, hogy nagyon elszomorodott a meccs lefújása után.

Angliában ugyanakkor az országos átlagnál is magasabb, 49 százaléknak az aránya, akik számára közömbös a döntő eredménye.

Skóciában viszont 29 százalék igencsak, 11 százalék nagyon örül Anglia vereségének, és mindössze 9, illetve 3 százalék azoknak a skótoknak az aránya, akik valamennyire vagy nagyon bánatosan nyugtázták a berlini Eb-döntő eredményét. A skóciai válaszadók 46 százaléka mondta azt, hogy nem érdekli különösebben az angolok veresége.

A walesiek 20 százaléka nagyon, további 9 százalékuk meglehetősen örült annak, hogy az angol válogatott alulmaradt a döntőben, 17 százalékuk szomorúan nyugtázta Anglia vereségét, 49 százalékukat ugyanakkor nemigen érdekelt a döntő eredménye a YouGov hétfői felmérése szerint.

League-ben, illetve nyert FA Kupát, Bajnokok Ligáját, Európai Szuperkupát és klubvilágbajnokságot, utóbbival pedig az Eb-cím előtt Nemzetek Ligáját.

A francia Francois Letexier lett az Eb-döntők legfiatalabb játékvezetője, aki 35 évesen és 81 napon vezényelte le az esti finálét – írta az IFFHS.

Fejedelmek aranya

Időszaki kiállítás a Maros Megyei Múzeumban

A Maros Megyei Múzeum a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpont, a Csíki Székely Múzeum és a Székely Nemzeti Múzeum közreműködésével nyitja meg a *Fejedelmek aranya. Uralkodói reprezentáció Erdélyben* című időszaki kiállítást. A széles együttműködésben megvalósuló, nagyszabású tárlat július 22-től látható a marosvásárhelyi Kultúrpalotában, ahol az erdélyi fejedelmek hatalmát megjelenítő kincseket első alkalommal lehet megcsodálni.

A kiállítás az Erdélyi Fejedelemség történetét elsősorban az uralkodói reprezentáció szemszögéből mutatja be. Kiindulópontját a 16–17. századi erdélyi vereteken feltűnő fejedelemábrázolások adták. A Kultúrpalotában ennek megfelelően több száz érmét, illetve kivételes értékkel bíró díszfegyvereket, ékszereket, viseleti tárgyakat tekinthetnek meg a látogatók. A tárgyak mennyisége és sokszínűsége a kordivat ábrázolása mellett a kora újkori erdélyi fejedelemség gazdasági és politikai erejét is érzékelteti.

A Magyar Nemzeti Bank 2015-ben vásárolta meg Törő István galériatulajdonostól a 220 darab 16–17. századi erdélyi tallérből álló, számos numizmatikai

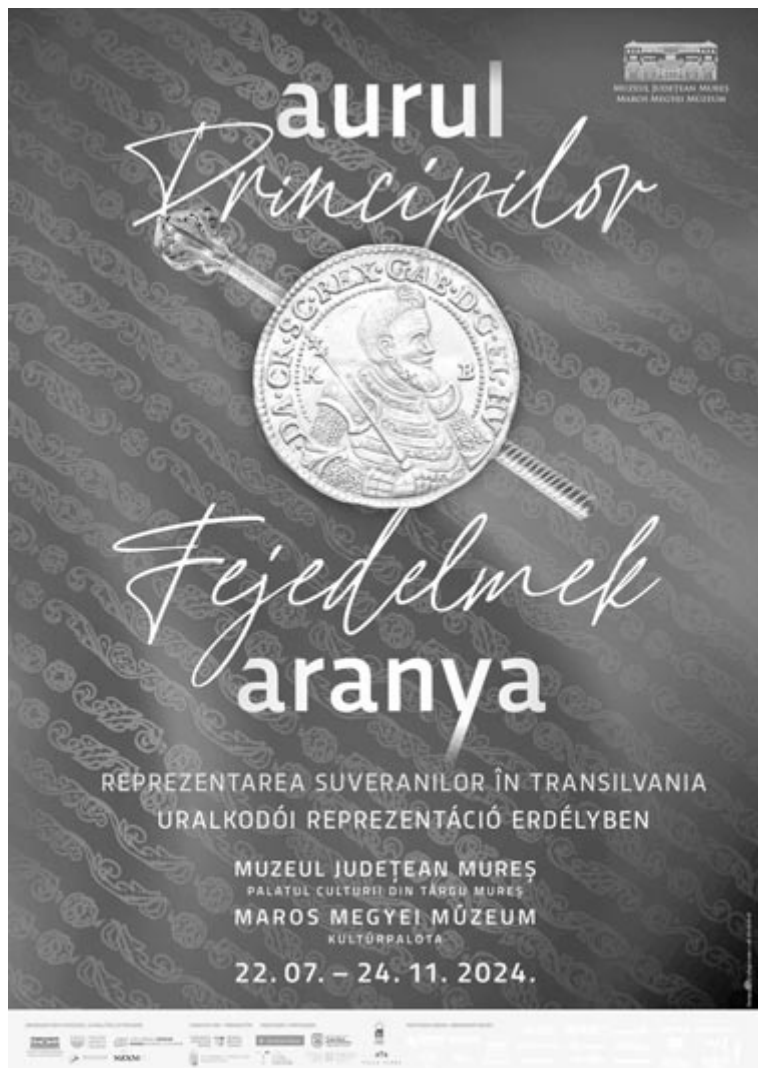
ritkaságot tartalmazó, páratlan értékű gyűjteményét. A fejedelmi tallérokat a Magyar Nemzeti Múzeumban tekinthették meg első ízben a látogatók a 2016-ban megnyitott *Tündérbert ezüstje* című kiállításon. 2017-ben indult útjára a *Fejedelmi kincsek – erdélyi tallérok* vándorkiállítás, amelyben a Törő-kollekciót a Nemzeti Bank gyűjteményéből származó korabeli verőtövekkel, illetve a Magyar Nemzeti Múzeum erdélyi fegyvergyűjteményének értékes darabjaival egészítették ki. A *Fejedelmek aranya. Uralkodói reprezentáció Erdélyben* című kiállítás az említett tárlatok anyagának felhasználásával és annak további gazdagításával, határokon átívelő intézményi együttműködés eredményeként született meg, és kerül bemutatásra Csíkszereda után Marosvásárhelyen is.

Érdekességek

A fejedelmek önreprezentációjában mind a ceremóniák alkalmával, mind a különböző művészeti alkotásokon uralkodói hatalmuk kifejezésére leginkább a buzogányt, katonai erejük megjelenítésére a szabályt használták.

A saját családi címernek hatalmi szimbólumként pecsételen vagy az érmék hátlapjain történő ábrázolása az összes erdélyi fejedelem gyakorlatára jellemző.

A fejedelemségben jórészt a nagy értékű aranyforintok vagy más elnevezéssel dukátok, tallérok és ezek többszöröseinek a kibocsátása folyt, több fejedelemnek nem is ismert kis értékű aprópénze. Ez két okra vezethető vissza: egyrészt a terület nemességében való gazdagságára, amely előfeltétel volt, másrészt az

FEJEDELMEK ARANYA. URALKODÓI REPREZENTÁCIÓ ERDÉLYBEN 2024. 07. 22. – 2024. 11. 24. Marosvásárhely, Kultúrpalota

Szervezők: Maros Megyei Múzeum, Magyar Nemzeti Múzeum, Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközpont, Csíki Székely Múzeum, Székely Nemzeti Múzeum.

Támogatók: Maros Megyei Tanács, Kulturális és Innovációs Minisztérium

Partnerintézmények: Iparművészeti Múzeum; Erdélyi Nemzeti Történelmi Múzeum; Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala; Marosvásárhelyi Kulturális, Művészeti és Szabadidőközpont; Atrium Musei Egyesület; Villa Vinea Pincészet

Médiapartnerek: Agerpres, Duna TV, Erdély FM, Erdély TV, Evenimente muzeale.ro, Învie Tradiția, Kultura.hu, Krónika.ro, Marosvásárhelyi Rádió, Maszol.ro, Modernism.ro, Marosvásárhelyiek.ro, Népszerűség, Propagarta, Punctul.ro, Rádió GaGa, Radio Târgu Mureș, Radio România Actualități, Székelyhon, TVR, Visit Mureș, Zi de Zi

A hirdetési rovásban
megjelent közlemények,
reklámok
tartalmáért a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

FESTÉST, kőművesmunkát, csempézést, parkettezést, ajtószereplést vállalok. Tel. 0771-393-848. (23528-I)

VÁLLALUNK: szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, fametszést, vas munkát. Tel. 0742-344-119, Levente. (23522-I)

KÉSZÍTÜNK háztetőt, vállalunk szigetelést, kerítésjavítást, tetőjavítást, meszelést, kisebb javításokat és más munkát is. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0754-476-154, Attila. (23520-I)

KOMOLY nő takarítást vállal. Tel. 0748-011-119. (23530-I)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (23306-I)

MEGEMLÉKEZÉS

„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek, hiába szállnak árnyak, álmok, évek.”
(Juhász Gyula)
Fájó szívvel emlékezünk július 17-én a drága férjre, édesapára, nagyapára, dédapára, rokonra és jó barátokra,
MIHÁLY BÉLÁRA
halálának első évfordulóján. Nyugodj békében, sosem feledünk!
Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes!
Szeretetei. (23504-I)

Nincs a napnak egyetlen órája, hogy ne gondolnék fájó szívvel rád, hisz nagyon hiányzol. Tudom, hogy nem jöhetsz, mégis egyre várlak, enyhíti hiányod, ha álmomban látlak.
Könnyes szemmel és fájó szívvel emlékezünk
ALBERT GÉZÁRA,
aki 2 éve, 2022. július 17-én szerettei mellől távozott. Nyugodj békében!
Emléked őrzi bánatos feleséged, Ani, két lányod, vejeid és három unokád. (p.-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a szerető férj, édesapa, nagytata, rokon, barát és szomszéd,
CZIK ERNŐ
életének 86. évében, 2024. július 15-én csendesen megpihent.
Temetése július 17-én 10 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (-I)

Oszmán Birodalomnak fizetett – kezdetben évi tíz-, majd később tizenötezer aranyforint – adóra, amelyet az csak „jó” pénzben, aranyforintban vagy tallérban volt hajlandó elfogadni.

Az Erdélyi Fejedelemség történetének egyik legkiemelkedőbb forrásoként az oklevelek jelentik. A privilégiumok, azaz kiváltságlevelek nemcsak család-, politika-, hely- és

művelődéstörténeti adatokkal szolgálnak, hanem bemutatják a korszak egyik írott anyagának szerkezetét és nyelvezetét is. A diplomákat téglalap alakú pergamenre írták latin nyelven, és a szöveg végén a kibocsátó aláírása, valamint függőpecsétje hitelesítette az oklevelet. A kiállítás témája szempontjából nagyon fontos ezen dokumentumoknak két része is: az oklevél intulatiója, amelyben az uralkodó címeit olvashatjuk, valamint a függőpecsételen látható címerek. Mindkét alkotóelemet az uralkodói reprezentáció jegyeként is vizsgálhatjuk.

A kiállítás sokkal többet kínál a fejedelmi éremkincsanyagok számbavételénél és bemutatásánál. Az említett tárgykategória mellett feltűnő ötvös remek, díszfegyverek, viseletek és tartozékaik nem csupán a korszak divatját és a fejedelem reprezentációs igényeit világítják meg, hanem a kora újkori erdélyi fejedelmi udvari kultúrába is betekintést nyújtanak.

A kiállítás megnyitóra július 22-én 18 órától kerül sor. A tárlat november 24-ig látogatható a Kultúrpalotában levő időszaki kiállítóteremben (jobb szárny, 2. em.) keddtől péntekig 9-16, szombat–vasárnap 9-14.30 óra között. Hétfőn zárva. A belépőjegy ára 25 lej, a kedvezményes nyugdíjas belépő 12, a kedvezményes diákjegy 6 lej.

ÚJDONSÁG a Dora Optics-nál!

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAPBÓL
TÁMOGATOTT TÉRÍTÉSMENTES (INGYENES)
JÁRÓBETEG-SZAKELLÁTÁS:

- SZEMÉSZET*
- GASZTROENTEROLÓGIA
- FÜL-ORR-GÉGÉSZET

A TÉRÍTÉSMENTES SZOLGÁLTATÁSOK
IGÉNYBEVÉTELÉHEZ SZÜKSÉGES IRATOK:

- HÁZIORVOS VAGY MÁR SZAKORVOS
ÁLTAL KIÁLLÍTOTT BEUTALÓ
- TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KÁRTYA
- SZEMÉLYAZONOSÍTÓ IGAZOLVÁNY

*csak a finanszírozási szerződésbe foglalt orvosok

TÉRÍTÉSES SZOLGÁLTATÁSOK:

- SZEMÉSZET
- SZÍVGYÓGYÁSZAT
- ÁLTALÁNOS SEBÉSZET
- ÉRSEBÉSZET
- PLASZTIKAI SEBÉSZET
- ENDOKRINOLÓGIA
- TÜDŐGYÓGYÁSZAT
- LABORVIZSGÁLAT

Marosvásárhely; Cukorgyár utca, 18D szám

Tel: 0771 195340

CSÍKSZEREDAI
NEMZETKÖZI
JAZZFESTIVÁL

FESTIVALUL
INTERNATIONAL DE JAZZ
MIERCUREA CIUC

INTERNATIONAL
JAZZ FESTIVAL
MIERCUREA CIUC

07.25 GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI KONCERTEK- CONCERTS OF YOUNG TALENTS
MANO & GREGOR (RO) MESHROOM (RO) 07.26 SNACO DIXIELAND
JAZZ BAND & FLORIAN LUNGU "MOSHU" (RO) ÉG ALATTI 5 (HU) PÁLYA
BEA, SZALÓKI ÁGI & TÁLAS ÁRON TRIÓ (HU) 07.27 MESEHETES (RO)
LUKÁCS MÁRTON LIVE SET (RO) GABRIELA COSTA & ALEX MAN (RO)
PÁR-BESZÉD (HU) TONY LAKATOS & RAMONA HORVATH QUARTET
(FR/HU) SZIGETI JULI BAND (HU) 07.28 MÁRCO MEZQUIDA TRIO (ES)
DÉS LÁSZLÓ - FREE SOUNDS QUARTET (HU) RYMDEN (NO/SWE)

07 | 25-28

www.jazzfestival.ro

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

ALMÁSI KITTI

ELVARRATLAN
SZÁLAK

FIRMITAS

Almási Kitti
Elvarratlan szálak

Margaret Mazzantini
ÚJJÁSZÜLETÉS

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Margaret
Mazzantini
Újjászületés

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám